"DIRVA" (THE FIELD)
Lithuanian Weekly
The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly in Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.

Yearly Subscription Rate:
In the United States $2.00
Canada and Mexico 2.50
Lithuania and other countries 3.00

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

DIRVA

"DIRVA" (THE FIELD)
Savaitinis Laikraštis
Išleidžia Penktadieniais Clevelande
Ohio Lietuvių Spaudos B-vė
Vienatinis Lietuvių Laikraštis Ohio Valst.

Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Meksikoje 2.50
Lietuvoje ir kitose šalyse 300

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland. Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

No. 2 CLEVELAND, OHIO PENKTADIENIS, SAUSIO-JAN. 12, 1934 KAINA 5c. Vol. XIX (19-ti Metai)

Rupinasi Apei Darbus dar del 5 milijonų

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

SAKO BAIMĖ INFLIACIJOS TRUKDO VISKAM

Washington. — Amerikos Darbo Federacija savo raporte praneša kad 1934 metų biznio dalykai išrodo žymiai geresni negu buvo metas laiko atgal, bet persergsti kad tas pagerėjimas nebutų užtemdintas pavojum kuris grąso visam progresui — pinigų infliacija.

Darbo Federacija praneša kad jau daug daugiau darbininkų dirba, pravesta trumpesnės valandos ir geresnė proga darbininkams organizuotis.

Tas viskas atsiekta daugiausia del federalės valdžios patvarkymų.

Federacijos viršininkai prirodinėja kad baimė infliacijos sulaiko daugelį industrijų nuo ėmimosi dirbti pilnu saiku. Nori kad iš valdžios pusės butų nustatyta tikra dolario kaina.

UŽDARĖ KASYKLĄ SU 129 LAVONAIS

Praga, Čekoslovakija. — Kasykla kurioje pereitą savaitę po sprogimo užgriuvo ir liko 129 darbininkai, tapo uždaryta ir joje likę darbininkų lavonai ten ilsėsis kaip dideliame kape ant visados. Išnešta 22 lavonai iš aukštutinės galerijos, o žemiau del nuodingų dujų nebuvo galima prisiekti.

Ši nelaimė yra viena iš didžiausių angliakasyklų istorijoje šiuose laikuose.

Devyni prigėrė. Colmar, Prancuzija. — Plyšus vandens leidimo rynai prie kalnų ežero, kur yra vandeniu varoma elektros gamykla, potvinyje žuvo 9 darbininkai.

PAŠTO DEFICITAS

Suv. Valstijų pašto biznis trečias metas pagretu davė nedateklių. Per 1933 metus paštas turėjo $112,000,000 nedatekliaus.

Šeši Suv. Valstijų kariški orlaiviai išskrido iš San Francisco į Hawaii salas, kurios yra 2,400 mylių tolumo Pacifiko vandenyne. Išlėkė išviso 30 vyrų.

Šeši užmušta. Pietų Afrikoje traukiniui nušokus nuo bėgių ir nusiritus nuo kranto užmušta 6 keleiviai.

Nuteisė savo seną draugą mirties bausme. Toledo, O. — Teisėjas Stuart nubaudė mirties bausme savo vaikystės dienų draugą už žmogžudystę.

PASIULĖ 10 BILIJONŲ BIUDŽETĄ 1935 M.

NORMALIŠKI LAIKAI GRYŠIĄ 1936 M.

Washington. — Kaip išrodo tai Roosevelto administracija galvoja apie naujus didelius planus kurie aprupins darbu dar penkis milijonus bedarbių, prie tų arti keturių milijonų kurie jau dabar paimti dirbti sulyg viešų darbų administracijos plano.

Ruošiant naujus darbų planus, dar yra galvojama išrasti budą aprupinti nuolatiniu darbu bedarbius kada tik jų atsiras, pravedant tokius viešus darbus kurie butų galima imti dirti sustojus darbams šiaip industrijose.

Kaip dabar proponuojama, naujas Prez. Roosevelto viešų darbų programas apimtų nuo 25 iki 50 metų laikotarpį.

Roosevelto planas siulo skirti tam tikrą dalį nuo šalies ineigų į bedarbių fondą, kaip tik dalykai pradės buti normališki, ir taip susidės milijonai dolarių atsargos, kuriuos bus galima naudoti viešiems darbams varyti kaip greit atsiras bedarbių.

* * *

Normališkai bus 1936 m.

Vyriausybė spėja kad iki 1936 metų depresija pasibaigs ir sugryš normališki laikai. Tada bedarbių bus "normaliai" — tarpe 3 ir 5 milijonų, kaip paprastai S. Valstijose esti.

ROOSEVELTO BIUDŽETAS

Pereitą savaitę, susirinkus Kongresui, Prezidentas Roosevelt savo atsiliepime į šalies įstatymų darytojus pareiškė jog reikalinga kitų metų šalies reikalų pravedimui skirti dešimties bilijonų dolarių biudžetas. Prezidentas nurodė ir kam tie pinigai reikalingi.

Toks milžiniškas biudžetas — didesnis net negu buvo pasaulinio karo laiku — nustebino net kitas valstybes.

Tokia svaiginanti pinigų suma apims valdžios visas pastangas ištraukti šalį iš depresijos.

Žinovai sako kad duodant valdžiai tokią sumą pinigų reikštų įvedimą karo laiku buvusią infliaciją.

Woodin, Prez. Roosevelto kabineto iždo sekretorius galutinai rezignavo nuo tų pareigų. Jo vietą užėmė Morgenthau, kurs ėjo laikinai tas pareigas kuomet Woodin prieš mėnesį laiko susirgo.

PRIĖMĖ DEGTINĖS APTAKSAVIMĄ

Washington. — Atstovų Butas jau priėmė 388 balsais prieš 5 degtinės aptaksavimą, kas turės duoti į metus $545,000,000 ineigų.

Tai buvo pirmas dalykas kurį kongresas priėmė kaip tik susirinko. Tas pravaryta nežiurint Republikonų pastangų trukdyti ir politikuoti.

GAUDO PLĖŠIKĄ

Ohio valstijoje keliose apskrityse eina medžioklė žymaus plėšiko, kuris pabėgo iš kalėjimo. Jo vardas yra Bowman. Jis matomas vienur ir kitur ir vis pabėga tai pavogdamas automobilį tai apiplėšdamas krautuves pasidarymui pinigų reikalams.

Jis pabėgo iš kalėjimo ir pataikes ant apskrities šerifo privertė jį automobiliu išvežti į trečią apskritį; šerifą paleido gyvą, tik jo automobiliu pabėgo toliau.

NUKIRSDINO PADEGĖJĄ

Leipzig, Vokietija. — Čia tapo nukirsdintas Marinus van der Lubbe, Holandietis 24 m. vaikinas, kuris teismo tapo atrastas kaltu padegime Vokietijos seimo namo pereitą Vasario mėn.

POTVINIO AUKOS 42

Los Angeles, Cal. — Naujų metų potvinio aukų jau surasta 42 ir 61 dar nesurandama.

PUSĖ MILIJONO MYLIŲ

Ši mergina, Katherine Maye, veteranas United Air Lines tarnyboje, padarė rekordą moterų oro kelionėse, praskraidydama ore 500,000 mylių. Ji yra viena iš 90 tos orlaivių linijos pasažieriams patarnautojų. Šios jaunos merginos prižiuri keleivius ore, patarnauja prie stalų ir apsakinėja įdomesnius dalykus kuriuos prakeliaujama.

SUPIRKS 180 MILIJONŲ KIAUŠINIŲ

Washington. — Dar niekad tokio kiaušinių užsakymo niekas negavo kaip dabar pasiryžo nupirkti valdžia. Visoje šalyje kiaušinių pardavėjai gavo užsakymą atiduot valdžiai perviršį kiaušinių, kurių viso supirks 500,000 dėžių, 180 milijonų štukų.

JAPONIJOJ UŽMUŠTA 76 ŽMONĖS

Kyoto, Japonija. — Išlydint kareivius, geležinkelio stotyje susirinko apie 10 tukstančių žmonių ir tame susigrudime, kada vienoje vietoje lužo platforma, kiti visi nusigandę ėmė bėgti ir sumindžiojo 76 asmenis, o šimtas kitų sužeista.

PADIDINO IMPORTO KVOTAS

Paryžius. — Prancuzijos vyriausybė buvo smarkiai suvaržius importą iš Suv. Valstijų, bet šiose dienose keliariopai padaugino pavelijimus įvežti industrialinių išdirbinių. Prancuzai tikisi didesnio biznio su Amerika iš vyno ir kitų gėrimų.

NESUSIPRATIMAI PRANCUZIJOJE

Paryžius. — Prancuzijoje kilo skandalas del bankrutijimo Bayonne miesto $40,000,000 vertės užstatų (pawnshop) įstaigos, kuri buvo valdžios palaikoma. Ją tvarkė Serge Stavinsky, bet dalykus taip nutvarkė kad paskui buvo policijos gaudomas ir, kaip policija sako, jis užtiktas pats nusišovė. Komunistų ir socialistų spauda sako kad policija jį nušovė norėdama jį pašalinti kad gyvas budamas neišpasakotų ką žino apie valdžios narių darbus.

Stavinsky išviliojo visuomenės milijonus frankų už klastuotus bondsus ir policija turėjo jį areštuoti.

1933 METŲ DERLIAUS VERTĖ

Suv. Valstijų laukų derliaus vertė 1933 metais nustatyta $4,076,537,000 — visu bilijonu dolarių daugiau negu buvo 1932 metais.

1931 metų derbius buvo įvertintas $4,102,354,000.

1932 metais buvo užsėta ir užauginta 359,482,900 akrų plotas, 1933 metais — 327,324,230 akrų plotas.

PASIDAVĖ PO NUŽUDYMO VYRO

Massillon, O. — Editha McGinnis, 47 m., sugryžo į savo namus ir iš alkio apalpo, po savaitės nebuvimo. Ji nužudė savo vyrą ir jo seserį ir pabėgo. Savaitę praleido miške besislapstydama alkana.

UBAGAS IŠMUŠĖ AKĮ

Oakland, Calif. — Tulas Lentz eidamas gatve buvo sutiktas ubago, kuris prašė pinigu maistui. Lentz davėjam 10c, bet ubagui buvo permaža ir jis iš piktumo durė geradariui nykščiu į akį ir sugadino akį. Ubagas pabėgo.

MIRĖ KAN. PRANAS ŽADEIKIS

Skuodo Klebonas — Apuolės Globėjas — Pagelbėjo prie "Meruno"

"Dirvos" redaktorių pasiekė liudna žinia kad Skuode, Lietuvoje, mirė Kanauninkas Pranas Žadeikis, Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke, Povilo Žadeikio brolis.

Nors "Dirvos" redaktorius neturėjo asmeninės pažinties su šiuo žymiu Lietuvos kunigumokslininku, tačiau bendras istoriškas - archeologinis darbas suartino juos.

Kuomet "Dirvos" redaktorius rengėsi rašyti "Meruną", kuris veikalas turi bendro su 1931 m. atrasta Apuolės pilimi netoli Skuodo, tuoj tarp "Meruno" autoriaus ir Kan. Žadeikio užsimezgė korespondencija.

Kan. Žadeikis turėjo daugybę fotografijų iš Apuolės kasinėjimų, turėjo braižinius piliakalnio ir visus kitus dokumentus ir prisiuntė "Meruno" autoriui, kas žymiai palengvino Karpiui tą veikalą rašyti.

Čia telpanti fotografija yra viena iš daugelio Apuolės kasinėjimo vaizdų. Joje matosi viduryje Kan. Žadeikis, o kairėje jo pats Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Ši fotografija imta Liepos 28 d. 1932 metais, antrą vasarą Apuolės kasinėjimų. (Ši fotografija tilps "Merune").

Kan. P. Žadeikis ypač daug laiko pašventė prie Apuolės piliakalnio tyrinėjimų, kartu su Gen. V. Nagevičium, visu kasinėjimų vadovu.

Kan. Žadeikis, pradėdamas susirašyti su "Meruno" autorium išsyk bijojo kad gal autorius neturės gana istorinės medegos apie vikingus (nes tokios medegos Lietuvoje labai trumpa). Tačiau kuomet perskaitė "Meruno" įžangą (1933 m. pradžioje) parašė apsidžiaugimo kad tą medegą autorius turi (nes Amerikos knygynuose jos yra perpilnai) ir paskiau darbavosi suteikdamas daugiau žinių apie pačią Apuolę.

Apuolės piliakalnio tyrinėjimus vedant, ir visu laiku iki mirties, jis buvo tos istoriškos vietos globėjas.

Kaipo asmuo, Kan. Žadeikis buvo uolus visuomenės darbuotojas ir mėgo rašyti.

S. L. A. PILDOMOS TARYBOS NOMINACIJŲ PASEKMĖS

Sausio 9 d. vakare paaiškėjo SLA. Centro Valdybos balsavimų daviniai, kurie yra apitikriai, kaip seka:

Prezidento vietai:

F. J. Bagočius	1,880
X. Strumskis	1,056
S. Gegužis	412
J. Gataveckas	382
J. Grinius	257
F. Živatas	103
A. B. Strimaitis	101

Vice Prezidento vietai:

A. Mikalauskas	1,197
A. S. Trečiokas	853
J. K. Mažiukna	763
V. Šmulkštys	438
X. Strumskis	211
T. Matas	161
J. Valaitis	105

Sekretoriaus vietai

M. J. Vinikas	3,615
J. Miliauskas	402
M. A. Raginskas	258
P. Jurgeliutė	166

Iždininko vietai:

K. Gugis	2,469
J. S. Lopatto	1,369
P. Mažeika	361
J. Tareila	106

Daktaro Kvotėjo vietai

Dr. J. Stanislovaitis	2,348
D. I. Bronušas	772
Dr. J. T. Vitkus	342
Dr. A. L. Graičunas	236
Dr. E. G. Klimas	159

Iždo Globėjų vietai:

S. Mockus	2,810
J. Januškevičius	1,211
J. Šlikas	898
J. Bučinskas	544

TROYANOVSKY PRIBUVO

Sausio 7 d. pribuvo Sovietų ambasadorius Suv. Valstijoms, A. A. Troyanovsky, kuris Sausio 8 d. įteikė Prez. Rooseveltui savo kredencialus.

MERKYS LIKO KAUNO BURMISTRU

Kaunas. — Gruodžio 21 d. Kauno miesto burmistru tapo vienbalsiai išrinktas advokatas Antanas Merkys, buvęs Klaipėdos krašto gubernatorium nuo 1927 iki 1932 metų.

La Plata, Argentina. — Ištikus sprogimui valdžios petroleumo išdirbystėje užmušta 7 darbininkai.

Kaip Eina Pavardžių Atlietuvinimas

Sudarkytų pavardžių atlietuvinimo sumanymas Lietuvos visuomenės sutiktas gana palankiai. Kiek patriukšmavo tik svetimtaučiai, ypač Lenkai. Patį sumanymą buvo ryžtasi įgyvendinti greitu laiku. Tuoj buvo pradėta pavardes surašinėti. Surašymo darbas jau baigtas ir visa medega jau prisiųsta Lietuvos vidaus reikalų ministerijai.

Išviso yra surašyta tik 300,000 skirtingų pavardžių, nes daugelis gyventojų turi vienodas pavardes. Pavyzdžiui, tik viename Šiaulių apskrityje yra apie 700 žilinskų, o Ukmergės apsk. apie 600 Petrauskų.

Tam tikra komisija, sudaryta iš Prof. Balčikonio, rašytojo Igno Šeiniaus ir docento Salio dabar šias pavardes peržiuri ir tvarko taip kaip jos turės buti sutrumpinamos. Netrukus bus nukapota jų "uodegos", atlietuvintos ir suskirstytos abėcėlės tvarka.

Išeis lyg koks Lietuviškų pavardžių žodynas. Iš jų kiekvienas galės pasirinkti pavardę kokią norėdamas ir įsirašys į naujus pasus, kurie bus pradėti išdavinėti 1934 metais.—Tsb.

"DIRVOS" VAJAUS ATGARSIAI

Kaip pereitame numeryje buvo minėta kad "Dirva" gavo 627 naujus skaitytojus, sekantieji "Dirvos" draugai ir platintojai prisiuntė naujų skaitytojų iki Gruodžio 31 d., tiktai nebuvo vietos pereitame numeryje juos suminėti (neminima tie kurie patys išsirašė arba kitiems išrašė po vieną):

A. Čiutelė, vietinis, išrašė 3 "Dirvas" Amerikoje ir 1 į Lietuvą.

Ig. Uškuraitis, vietinis, išrašė 3 "Dirvas" savo giminėms ir draugams.

O. Baltrukonienė, vietinė, išrašė 2 "Dirvas".

K. Štaupas, vietinis, gavo 2 naujus skaitytojus.

P. Štaupienė, vietinė, 3 naujus skaitytojus.

P. Lingis, vietinis, išrašė į Lietuvą ir į Kanadą.

J. A. Urbonas iš Dayton, O., prisiuntė 6 naujus skaitytojus.

J. Žemantauskas iš Waterbury, Conn., prisiuntė 5 naujus skaitytojus.

Jonas Tareila iš Waterbury, Conn., prisiuntė 3 naujus skaitytojus.

Chas. Barchas iš Philadelphia, Pa., išsirašė "Dirvą" sau ir dar vieną ten pat.

Vaclovas Andriuška iš Irvington, N. J., išsirašė "Dirvą" sau ir savo draugui Kearny, N. J.

J. Valaitis iš Brooklyn, N. Y. prisiuntė dar 14 naujų skaitytoju iš Brooklyno, New Yorko ir New Jersey.

V. Stankevičius iš Wellsburg, W. Va., prisiuntė prenumeratą savo ir vieną į Lietuvą.

Aldona Bush iš Brooklyn, N. Y., išsirašė "Dirvą" sau ir vieną į Lietuvą.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

Taip staiga suėjus šimtams naujų skaitytojų, "Dirvos" administracijai darant jusų antrašus pasitaikys klaidų. Kurie negausite savo "Dirvos" tuoj praneškite trumpai laišku arba asmeniškai atsilankę (vietiniai) apie save. Laišku siunčiant, butinai vėl prisiųskit pilną antrašą kuriuo dabar "Dirva" išrašyta. Tada viskas bus pataisyta ir "Dirva" jus lankys reguliariai.

PITTSBURGHO IR PENN. ŽINIOS

MOTERŲ KLUBO PRAMOGA GRAŽIAI PAVYKO

Sausio 7 d. Moterų Klubas surengė gražią pramogą—koncertą ir vakarienę, Šv. Jurgio tautiškos parapijos salėje. Pramoga buvo įvairi ir graži, nes buvo susirinkę dikčiai publikos ir programą užpildė svečiai iš Clevelando, su pagalba vietinių.

Pirmiausia prasidėjo koncertas ir prakalbos. Gražiai išpuoštoje scenoje pirmiausia visi sugiedojo Lietuvos Himną, smuika vedė Juozas Luiza ir pianu Domicelė Salasevičiutė, Clevelandiečiai.

Programo vedėjas buvo darbštus vietos biznierius ir tautinių reikalų rėmėjas, P. Pivaronas, kuris pats pasakė gražią trumpą kalbą ir pradėjo perstatinėti artistus ir kalbėtojus kaip vietinius taip ir iš Clevelando.

Šv. Jurgio parapijos klebonas Kun. M. Žukauskas, pasakė labai jautringą, patriotinę kalbą, pasveikindamas svečius Clevelandiečius.

Jonas Jarus, Clevelando Lietuvių veikėjas, buvo sekantis kalbėtojas, kuris pasakė apie svarbą Lietuvių vienybės ir kad tautystė niekur neprieštarauja tikybai, nei tikyba tautystei.

Kalbų tarpais buvo įmaišyta dainos, kurias atliko Elena Grigiutė iš Clevelando, Zona ir Julė Rajauskaitės, Domicelė ir Alvina Salasevičiutės, ir Juozas ir Petras Luizai, šie visi keturi Clevelandiečiai.

Muziką patiekė Paulukonio orkestras ir J. Blumbergo (jis yra Lietuvis, nors pavardė ne Lietuviška) penkių akordionų grupė.

Paskutinis kalbėtojas buvo "Dirvos" redaktorius K. S. Karpius, kuris plačiau kalbėjo, apie reikšmę vienybės Lietuvių tarpe, apie musų senus veikėjus kurie užsiėmė visuomenės demoralizavimu ir tuo nieko visuomenei gero nedavė, ir perbėgo kitas ydas musų gyvenimo Amerikoje, kurios visos dabar reikia taisyti ir Lietuviams išvien laikantis dirbti savo tautinius kulturinius darbus.

Po jo kalbos dar sekė dainų ir muzikos ir jauna mergaitė, žemaitytė, parodė akrobatiškų mankštymųsi.

Po programo prasidėjo vakarienė. Darbščios šeimininkės nešė valgius į stalus ir pasitarnavo visai publikai.

P. Pivaronas vėl pasitarnavo programo vedėju ir perstatinėjo pakalbėti Clevelando viešnias kurios programe nedalyvavo — p. Oną Karpienę, Daratą Jarienę ir Julę Salasevičienę. Neaplenkė nei vietinių veikėjų ir biznierių, kurie tarė po kelis žodžius. Ilgiau kalbėjo žinoma sena Lietuvių darbuotoja Dr. Joanna Baltrušaitienė apie pradinių Lietuvių ateivių darbus pastangas remti Lietuvoje likusių caro spaudžiamų žmonių darbavimąsi atkovoti Lietuvių teises, apie čia atvykusių veikėjų darbus kelti tautinį susipratimą ir apie nuveiktus darbus čia Amerikoje. Paminavojo gražų tautinės reikšmės dalyką Clevelando Lietuvių Kulturinį Darželį ir privedė kitą svarbios reikšmės dalyką — Pittsburgho Universitete Lietuvių Kambarį, kurio įrengimui Pittsburgho Lietuviai vieningai dirba ir eina prie gražaus galo.

Prie galo dar kalbėjo klebonas Kun. Žukauskas ir "Dirvos" redaktorius ir tuo viskas baigėsi. Po to prasidėjo šokiai, kuriems grojo Paulukonio orkestras. Tai labai gabiai išsilavinęs muzikantų buris, visi jauni, patyrę, žino savo amatą.

Clevelandiečiai atvažiavę buvo priimti p. Rajauskų namuose. Po programo ir vakarienės jie išvažiavo atgal į Clevelandą tą patį vakarą.

Šiuomi reikia padėkoti jiems už atsilankymą. O vietinams, ypatingai moterims, už pasidarbavimą, nes tokie parengimai pas mus yra retenybė.

Apie pora desėtkų Pittsburgiečių išsirašė "Dirvą", tuomi padidindami "Dirvos" skaitytojų eiles šiame mieste.

P. Rajauskienė.

ŠELPIMAS. Pennsylvanijos valstijos bedarbių ir vargšų šelpimo reikalams Sausio mėnesio bėgyje paskirta $5,3464,569.

Maistui paskirta apie $900,000 mažiau negu buvo Gruodžio mėnesį, nes pradėjus viešus darbus, visoje valstijoje apie 150,000 bedarbių tapo paimta dirbti ir todel jie patys sau užsidirba.

NUSIŽUDĖ. Waynesburg, Pa. — Tapęs paleistas iš pašto viršininko pareigų, jaunas, 34 m. vyras, Cowell, kuris turėjo vietą Dilliner miestelyje, nusišovė.

EI, GIRTUOKLIAI, BUS BĖDA! Philadelphia, Pa. — Delaware apskrities ligoninė nutarė imti po $5 už išpumpavimą girtuokliams degtinės jeigu jie bus atvežti į tą ligoninę gydyti. Pirmiau, laike prohibicijos, tas patarnavimas buvo dykai.

UŽDARINĖS SENAS KASYKLAS. Vakarinėje Pennsylvanijoj pradėta darbas užvertimo ineigų į senas nenaudojamas anglies kasyklas. Tą darbą atliks valdžios apmokami bedarbiai, darbo bus del 2,615 darbininkų.

BAIGS PITTSBURGHO UNIVERSITETO STATYMĄ

Pradeda išnaujo darbą prie Pittsburgho Universiteto, nes gauta iš valdžios $300,000 tos įstaigos baigimui. Prie darbo bus paimta daugiau tukstantis darbininkų. Jau dalis jų dirba.

NUŠOVĖ DAKTARĄ. Reading, Pa. —Palaukus vakare prie durų, kuomet sugryžo daktaras Hess, mergina, Frances Sepsie, 30 m. amžiaus, pradėjo į jį dar automobilyje sėdintį šaudyti. Daktaras skubėjo įbėgti į savo kabinetą, bet ji vydamasi šaudė ir daktaras tapo nušautas. Mergina nebėgo bet palaukė iki pribuvo policija, ir pasidavė.

Matyt tarp jų buvo kokie nors santikiai ir kada daktaras ją apleido mergina pasiryžo atsimokėti jam.

LONDONAS, Anglija

Kaslink įsteigimo čia Lietuvių nuosavo Klubo, kaip jau buvo rašyta, su visais patogumais, mokyklomis ir tt. tai labiausia tą įvykdyti pastangų deda vietos klebonas, Kun. V. Mažonas ir šiaip keli kurie tam sumanymui pritaria. Šiaip gi kiti sako kad sumanymas yra tik svajonė, neįvykdomas dalykas, nes iš kur imsi tuos kelis tukstančius svarų sterlingų kurie reikalingi klubo įsteigimui.

Klebonas su savo šalininkais apkalba tuos dalykus, nutaria, ir paskui šaukia viešą susirinkimą, kuriame savo sumanymus siulo visuomenei. Pirmiausia iškelia mažmožius, ir labai mandagiai; jeigu tas buna gerai tai komisijos nariai jau ima kalbėti apie didesnius dalykus. Bet jeigu jie neįvyksta tai komisijos nariai didesnius savo sumanymus užtyli.

Iki ši korespondencija tilps "Dirvoje" gali kas naujo įvykti klubo steigimo reikale, ar šiap kas kito, ir jeigu kas tokio bus pasistengsiu skaitytojams pranešti.

Kalnavertis.

Kas platina "Dirvą" — tas platina Apšvietą.

PASIBAIGĖ

Šiose dienose baigiasi prenumeratos daugelio senų skaitytojų ir šiuomi prašome visų jusų pasistengti greitai atnaujinti kad neprisieitų sulaikyti jums "Dirvos" siuntinėjimas. Prenumerata $2 metams, pusei metų $1. Atnaujinkite ir prenumeratas saviškių Lietuvoje, kuriems turite išrašę "Dirvą".

"DIRVA"

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

YOUNGSTOWN, O.

PIRMYN IR ATGAL. Atsimenu netaip tolimą praeitį iš musų Lietuvių gyvenimo ir koki darbai buvo atliekama visuomenės dirvoje. Šiandien iš to tik liudni prisiminimai žiurint į musų apsileidimą ir tinginystę. Daug rašiau "Dirvoje" ragindamas čionaitinius Lietuvius į darbą ir prie atėjo į pagalbą "Dirvos" redaktorius su kitais Clevelando veikėjais. Mano rašymas atnešė šiokius - tokius rezultatus ir Clevelandiečių pasišventimas jau padarė pradžią, kuomet jie atvažiavo čia su koncertu atminčiai Dariaus-Girėno. Tuo vakaru rodos visi gerėjosi. Bet kodel daugiau jų nesurengiama?

Tas aiškiai rodo kad mes nenorime naudotis proga.

DARBAI. Dirbtuvėse darbai negerėja, bet tikimasi pavasarį daugiau darbų. Dirbančių CWA darbus skaičių sumažino iki 11,965, bet šią savaitę pastatyta 500 daugiau į darbą ir tokiu budu bus normališkas skaičius dirbančiųjų viešuose darbuose, federalės valdžios apmokamuose.

A. L. S. DAR NESUTVERTA. Buvo rašyta ir kalbėta apie suorganizavimą Amerikos Lietuvių Sąjungos skyriaus, ir pradžia gera padaryta, bet dar neužbaigta. Turbut kas yra Lietuviška ir grynai tautiška tai pas mus nepageidaujama. Ir mes drystame vadintis Lietuviais!

KORESPONDENTO DARBAS. Yra sunki užduotis rašyti žinutes iš musų miestelio ir medegos spaudai sunku rasti, o šiaip kokių mažniekių rašinėti neapsimoka. Kad veiktų ir dirbtų tai ir plunksnai butų medegos rašymui.

Reiškia, nelemta bedarbė į visus skaudžiai atsiliepia, neišskiriant ir korespondentų, kurie sutinka veltui dirbti.

Saulės Brolis.

P. AMERIKOJE NUSIŽUDĖ LIETUVIAI

Villa Bella, Brazilija.—Lap. 17 čia nusišovė Lietuvis, Bronius Kavaliauskas, 53 m. amžiaus. Nusišovė del to kad sirgo sunkia nepagydoma liga. Vaikai nors buvo jau suagę, bet tėvo visai nežiurėję, kas privarė jį prie susigraužimo ir nusižudymo. **—A. Ž.**

Berissoje, Argentinoje, Lapkričio 21 d. nusišovė Leonas Visockis. Nusišovimo dieną labai girtavęs ir vos pargryžęs į savo namus. Kada vėliau jo draugas ėjo į kambarį atrado jį negyvą, revolveris gulėjo ant krutinės.

Leonas Visockis yra kilęs iš Sakių kaimo, Kulių val., Kretingos ap. Buvo 35 m. amž. Lietuvoje turi tėvus ir brolį. Iš Lietuvos išvažiavo 1923 metais į Urugvajų, o iš ten atvažiavo į Argentiną 1924 m. pabaigoje.

Palaidojo Berisso Lietuvių Tautininkų Sąjunga, kuri neišdavė policijai jo lavono sudeginti. **—A. Ž.**

"DIRVO" AGENTAS PITTSBURGHE

Prenumeratas priima Amerikoje ir į Lietuvą

P. RAJAUSKIENĖ

135 So. 19th St. S. S.

WATERBURY, CT.

MIRĖ JIEVA BENDLERIENĖ. Sausio 3 d. čia mirė Jieva Bendlerienė, 76 m. amžiaus, našlė Vinco Bendlerio. Ji ilgai sirgėjo. Velionė buvo viena iš seniausių Waterburio kolonijos Lietuvių gyventojų.

Liko keturi sunai: Karolis, gyvenantis Oakville, Vincas Racine, Wis., Kazys šiame mieste, ir Juozas, Cleveland, Ohio; dvi dukterys, viena yra vienuolė Šv. Pranciškaus vienuolyne Pittsburghe, kita ištekėjus už Jono Žebrio šiame mieste. Be to liko viena jos sesuo, p. Tarasevičienė, gyvenanti čia pat.

Palaidota su bažnytinėmis apeigomis dalyvaujant šeimai ir giminėms. Buvo atvažiavęs iš Clevelando sunus Juozas, kur jis turi vietą prie mokyklų mokinių užžiurėjimo.

Laidotuvėse dalyvavo skaitlingas buris Lietuvių palydėdami seną savo draugę ir pažystamą į amžino atilsio vietą.

Koresp.

DAYTON

BISKIS APIE SLA. 105 KP. Šymet Sausio mėnesio pradžioje sukako 20 metų nuo susiorganizaimo SLA. 105 kuopos. Iš kuopos organizatorių randasi tiktai vienas narys, Tamas Sakaitis, kuris daug pasidarbavo. Kuopos pradžia buvo sunki, nes tuo laiku nestigo išlaukinių priešų, kurie stengdavosi kenkti visokiais budais. Dėka pirmiems nenuilstantiems veikėjams, ypatingai velionio Povilo Dambrausko neišsemiamai energijai, nors priešai ir duko ir visokias intrigas darė, 105 kuopa ėjo stipryn ir dirbo kulturinius darbus. Blaivai protaujanti Lietuviai įvertino kuopos veikimą ir stojo į SLA. narius. Priešai turėjo aprimti, o kiti savo priešingais darbais patys sau duobes iškasė.

Nors buta blogų laikų, taip pat ne paslaptis kad per trejetą metų tarpe narių ėjo nesusipratimai, bet su 20-ties metų sukaktuvėmis kuopa dar gali pasididžiuoti kad turi 75 narius ir 31 vaikų skyriaus. Turto kuopos ižde yra 300 dolarių. Šymet nauja valdyba išrinkta iš gerų veiklių narių: P. Paulauskas, pirm.; Vytautas Vilimaitis, fin. sekr., tai yra jaunuolis atsižymėjęs moksle ir geras smuikininkas. Nėra nei vieno svarbesnio parengimo kad Vytautas nepalinksmintų susirinkusius smuikos muzika. Užrašų rašt. — Ig. Gužauskas; iždininkas — M. K. Mockevičius; M. Mockevičienė ir J. Sakalienė iždo globėjos.

Taip pat išrinkta veikianti komisija: P. Dambrauskienė, O. Gužauskienė (jaunoji) ir O. Znameneckienė, kurios pradėjo ruošti šaunų parengimą paminėjimui 105-tos kuopos 20 metų gyvavimo sukaktuvių.

Dar turiu paminėti kad daugumoje kuopos nariai yra "Dirvos" skaitytojais, todel linkėtina tarp narių palaikyti santaiką, prisiminent iš praeities laikų pirmtakunų darbus, pradėti vėl veikti kulturingus darbus pagal išgalę. **J. A. U., Narys.**

DARBAI GERĖJA. Su naujais metais čią žymiai pradėjo geriau dirbtuvės dirbti. Nekurios dirbtuvės per 2—3 metus neturėjusios ką veikti, dabar gauna užsakymus ir pradeda dirbti. Biznieriai irgi džiaugiasi kad biznis eina geryn.

Žmonių upas pakilęs, nors dar yra nedirbančių, bet visi laukia ir tikisi sulaukti šviesesnio rytojaus. **"D." Rep.**

LIET. ATSTATYMO B-VĖS ŠĖRININKAMS PROGA

Praslinko metai, štai jau ir vėl rengiamasi prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės seimo. Per visą tą laiką buvo dedama pastangos surinkti reikalingą skaičių balsų kad businčiame seime butų galima turėti kvorumą, ir davė neblogas pasekmes, nes surinkta jau 15,000 balsų. Bet dar truksta 2,500 balsų.

Jeigu tik panorėsime tai tas trukumas bus visai lengva surinkti. Taigi tie kurie esate prisiuntę savo galiojimus paraginkite ir tuos šėrininkus kurie dar neprisiuntė. Tie kurie neprisiuntėt pasistengkite prisiųsti savo įgaliojimus, ir tai ne vėliau kaip iki Sausio 25 dienai, nes seimas įvyksta Sausio 30 d. š. m.

Tie kurie turite surinkę iš šėrininkų įgaliojimus, nelaikykit jų pas save iki paskutinių dienų, nemanykit kad tą pat dieną atsiveztus įgaliojimus bus galima patikrinti su centre esančiais dokumentais. Tie kurie turite įgaliojimus ir nemanote seime dalyvauti tuoj praneškit centrui ir jums bus prisiųsta blankos perigalioti kitą ypatą, kuri tikrai seime bus.

Ši yra paskutinė proga sukrusti visiems, o sudarę kvorumą galėsime padaryti radikales permainas. Nepraleiskit šios progos.

A. B. Strimaitis,
L. A. B-vės Sekr.

DETROIT

ŽIAURI ŽUDYSTĖ. Sausio 5 d. motina parėjus į namus rado lavoną savo 17 metų amžiaus sunaus, kuris buvo nuogas ir virvute pasmaugtas. Lavonas buvo aukštieninkas paguldytas ant piano suolo, virvutė apvyniota ant kaklo ir paskui dar aplink kuną.

Vaikinas, Charles Bertle, buvo geras mokinis. Kas jį taip nužudyti turėjo nieko nesusekama.

NUTEISTAS ILGIEMS METAMS. George J. Kolowich atrastas kaltu susukime $83,000 iš State Bank of America, iš Hamtramck, ir nuteistas kalėjiman nuo 10 iki 20 metų. Jis turėjo tris tardymus ir vis atrastas kaltu.

NUŽUDĖ. Pontiac, Mich. — Sam Zeno, 50 m. amžiaus, Sausio 3 d. nužudė Jack Stellmaną, 40 m. amžiaus, kuris vedžiojosi su jo žmona, su kuria jis buvo pasimetęs. Zeno pasitiko juos nakties laiku gryžtančius per tuščią plotą žemės ir geležgaliu primušė. Moteris tuo tarpu pabėgo. Kitą rytą Stellmaną darbininkai rado dar kiek gyvą, bet vežamas į ligonbutį jis mirė. Zeno areštuotas ir bus teisiamas už žmogžudystę. Jis sakė norėjo ir žmoną nužudyti.

J. A. URBONAS

"Dirvos" Agentas Daytone

534 Michigan Ave. Dayton, O.

BROOKLYNO ŽINIOS

MIRĖ PETRAS MIKOLAINIS

Brooklyno ir visos Amerikos Lietuviai neteko vieno daugiausia Amerikos Lietuvių reikalams pasidarbavusio Lietuvio, Petro Mikolainio, kuris Sausio 8 d., 7 val. vakare atsiskyrė iš šio pasaulio.

Velionis mirė sulaukęs 62 m. amžiaus.

Petras Mikolainis gimė 1868 m. Gegužės 25 d. Aižiškių k., Vištyčio vals., Vilkaviškio aps. Iš pat jaunatvės velionis savo viską buvo pašventęs Lietuvos ir Lietuvių tautos labui. Ir per ilgą savo amžių daug musų tautai nudirbo. Pradėtas persekioti už Lietuvybę, iš Lietuvos išvyko į Prusus ir paskui į Ameriką, ir čia išgyveno didesnę dalį savo amžiaus.

Velionis buvo "Aušros", pirmutinio Lietuvių laikraščio, bendradarbis ir platintojas ir spaudą sekė ir rėmė iki pat mirties. Per tą laiką jis buvo S. L. A. vice prezidentu, apšvietos komisijos nariu, "Vienybės Lietuvninkų" redaktorium, Ellis Island ateivių skyriuje vertėju.

Velionis labai nuliudusis paliko žmoną Jievą, sunų Dr. Mindaugą, dukterį Aldoną, brolį ir plačią giminę, kuri buvo suvažiavus į laidotuves iš įvairių Amerikos dalių.

Pagrabe atsilankė visi įžymesni Brooklyno ir apielinkės Lietuviai. Laidotuvėse dalyvavo šimtai žmonių. Kunas Sausio 10 d. sudegintas Fresh Pond krematoriume.

Iš Jono Valaičio vedamo Lietuviško radio programo stotyje WHOM p. Juozas Ambraziejus, senas Mikolainio draugas, apie velionį Sausio 10 d. pasakė itin įdomią ir sujaudinančią kalbą.

"Dirva" reiškia nuoširdžią užuojautą velionies Mikolainio giminėms ir draugams. Petras Mikolainis iš musų tarpo atsiskyrė, bet jo dvasia gyvena su mumis ir šviečia mums kelią Lietuvybės darbams.

NAUJA "VIENYBĖS" VALDYBA

Strumskio-Tysliavos vedamai Vienybės spaudos bendrovei nubankrutavus, kiek teko patirti suorganizuota nauja bendrovė, kurios valdybą sudaro: pirm. Schegaus, vice-pirm. Budreskis ir Dr. Valukas, ižd. Trečiokas ir Povilanskas, sekr. P. Bukšnaitis. Strumskis lieka direktorium, nes bijo į priešakį išeiti, slepiasi už kitų.

Šios minėtų asmenų pareigos kaiteliojamos ir nežinia ar jau galutinos.

SLA. VEIKIMAS. New Yorke SLA. 126 kp. susirinkime paaukoti $10 buvusiam "Tėvynės" redaktoriui V. K. Račkauskui, į nelaimę patekusiam ir senatvės spaudžiamam Lietuvoje. Išrinkta komisija atstovauti kuopą apsk. komitete.

"BIRUTĖ". Brooklyno Operetės draugija Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti, Vasario 25 d. Labor Lyceume ruošia Petrausko operetę "Birutė".

MIRĖ. Brooklyne mirė Sofija Brazauskienė, 27 m. amž. Palaidojo graborius Radzevičius.

BABRAVIČIAUS KONCERTAS

Sausio 14 d. Juozas Babravičius Piliečių Klubo salėje, 80 Union ave., Brooklyne, rengia koncertą. Pamarginti koncertą dainuoja ir p-lės Tamkiutė ir Česnavičiutė.

OPERETĖS VAKARAS

Sausio 7 d. Brooklyno Operetės Draugija ir Piliečių Klubas suruošė gražų vakarą. Vaidinta "Adomas ir Jieva". Artistais buvo p. Strumskienė, p. Kraučiunas, p. Bukšnaitis Jr. Visi savo roles atliko gerai. Žmonių buvo apie 400. Po vaidinimui buvo šokiai. Grojo p. Lenabdausko orkestras. Tokių gražių vakarų daugiau!

PER RADIO. Iš Jono Valaičio vedamo radio programo iš stoties WHOM trečiadienį puikiai dainavo p-lės Tamkiutė ir Liukiutė. Kitą trečiadienį, 17 Sausio (7 val. vakare) dainuos p. Hodelio choras iš New Jersey.

Aną trečiadienį piano skambino p-lė Sodaitytė iš Jersey City.

"TĖVYNĖ" NUMATOMA SPAUSDINTI "VIENYBĖJE"

SLA. Centre lankėse prez. Gegužis. Jis daugiausia laiko praleido besirupindamas "Tėvynės" spaustuvės pagerinimo reikalais. Numatyta arba pagerinti "Tėvynės" pasenus spaustuvė arba perduoti "Tėvynės" spausdinimą "Vienybės" spaustuvei. Tam tikslui paskirta komisija: "Tėvynės" red. Vitaitis ir SLA. Sekr. Vinikas.

TAUTININKŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Brooklyno Tautininkų Klubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, Sausio 18 d., Klubo nario Povilansko salėje, Lorimer st., kampas Ten Eyck st. Pageidautina kad visi nariai atsilankytų, nes bus valdybos perrinkimas ir bus šiaip įvairių svarbių reikalų apsvarstyti.

Ši tautinio nusistatymo organizacija pradeda ruoštis prie svarbių tautinių darbų, kuriais tiki išjudinti visas kitas tautines organizacijas ir jų vadus kolonijose.

Apie tuos reikalus vėliau bus pranešta plačiau.

Vincas J. Vyšnius,
Klubo Pirmininkas.

NEW YORKO apielinkės Lietuvių Legiono Dariaus-Girėno Posto 1-mo susirinkimas laikyta ketvirtadienį, Sausio 11 d., Legiono buveinėje, 260 Humboldt st. Vald.

NEW JERSEY

DZUKAI KRUTA. Kalbant apie Dzukus, negalima apeiti p. Simano Bubėno, kuris Kaerny yra vienas aktiviausių ir yra pasiruošęs gerai pasidarbuoti "Dirvai". Tą patį galima pasakyti ir apie Miką Stanionį. Geros jiems kloties.

VESTUVĖS. Pavyzdinga Kearny, N. J., Lietuvaitė, Ona Janušonytė, Sausio 21 d. susiveda su jaunuoliu Lietuviu iš Rhode Island. Geros kloties.

"DIRVIETIS". Į "Dirvos" aktingų rėmėjų tarpą Newarke įstojo ir plačiai žinomas vaisvandenių gamintojas p. Kralikauskas. Pirkime jo gaminamus vaisvandenius "Golden Star".

NEDARBAS NEPAKENKIA

Kai kurių musų brolių nedarbas arba depresija ištikro nepaliečia. Štai pav. kad ir Cliffside, N. J., Adolfus Masiulevičius. Šie "Dirvos" skaitytojai ir rėmėjai labai plačiai Adolfas Masiulevičius turi po nomis tiek užimti kad išlaikyti kelių užsiėmimų neišgali.

Adolfas Matulevičius turi po antrašu 320 Palisade ave., saldainių ir sodės parduotuvę ir kitus užsiėmimus. Ir dabar, pagerėjus laikams, neturi laiko dviejų užsiėmimų išlaikyti ir yra priverstas parduoti savo per 7 metus gražiai išdirbta biznį. Butų pageidautina kad tą jo vietą nupirktų geras Lietuvis Broli, neapsigausi, kreipkis į Masiulevičių, o laimė ten laukia.

JONAS NAUJOKAITIS

"Dirvos" agentas Londone.

Pas jį galima gauti "Dirvą" pavieniais numeriais ir užsirašyti metams. Adr.:

3 White's Gardens,
Planet Street,
Commercial Rd, E. 1.

J. ŽEMANTAUSKAS

Viešas Notaras

Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius.

130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

NAUJI KALENDORIAI

Klauskite Katalogo, iš Kurio Pasirinksite Visokių

JONAS KERDIEJUS

652 Broadway
S. BOSTON, MASS., U.S.A.

MONTREAL CANADA

J. M. ROSENFELD

Lietuvis Advokatas

BEN GERSOVITZ
Notaras

20 St. James East
Tel. Harbour 3424

Musų Kulturinio Gyvenimo Klausimai — Amerikos ir Lietuvos Politikos Reikalai Chicagos Lietuvių Judėjimas ir Įvairios Žinios

LIAUDIES TRIBUNA

VISOKIOS CHICAGOS ŽINIOS

Chicagos antrašas: 2437 W. 69 St. Tel. Grovehill 2242

NAUJO RENGIAMO SKRIDIMO REIKALE

ATVIRAS LAIŠKAS

Gerbiamas Redaktoriau:

Gruodžio 8 d., 1933 m. jusų redaguojamame laikraštyje tilpo Amerikos Lietuvių Aero Klubo pareiškimas sąryšyje su mano ruošiamu skridimu į Lietuvą 1934 metais ir apie mano asmenį.

Aš nenoriu leistis į ginčus su Aero Klubu apie tai kas yra tinkamesnis skristi per Atlantiką. Šio laiško tikslas yra tik painformuoti publiką atremiant tuos argumentus.

Aero Klubo pareiškime sakoma kad "Vienas musų klubo narys, lakunas", gavęs laišką iš Pan-American Airways Co., kuri praneša kad James buvęs "išmestas iš American Pilot Union" ir tt.

Jeigu "klubo narys" butų gavęs tokį laišką jis bent žinotų tikrą vardą tos linijos kuri jam prisiuntė laišką. Jis gal but turėjo galvoje "Pan-American Airways System", bet ji yra biznio korporacija, kuri su pilotų-lakunų unijomis nieko bendro neturi, ir butų keista kad kas nors tokioje įstaigoje ieškotų informacijų apie lakunų unijas.

Antra, visai nėra ir tokios "American Pilot Union", kokią mini tas Aero Klubas (kam čia ginčytis apie vardą, bet unija suorganizuota yra.—Red.) Yra "The Air Line Pilots Association", kuri leidžia mėnesinį žurnalą "The Air Line Pilot".

Jau iš šitų faktų bus aišku kad to Aero Klubo pareiškimo autoriai prasimano nebutus dalykus. Ne jų reikalas kišti savo nosį į mano santikius su kitais šios šalies lakunais. Aš su jais sutinku kuogeriausia ir palaikau draugiškus ryšius.

Štai pavyzdis. "The Air Line Pilot" redakcija sužinojus apie mano planus skristi į Lietuvą sekančiais metais, pasiuntė man laišką į Conn. valstiją kuomet ten lankiausi ryšyje su Aviacijos diena. Laiške rašoma (vertimas iš Angliško):

"Jeigu tamsta turi laiko mes pageidautume gauti aprašymą apie tamstos dabartinį veikimą. Ar galėtum prisiųsti jį man kaip tik greitai galima, kad galėčiau panaudoti Lapkričio laidoje, kuri jau gatava eit į spaudą.

"Air Line Pilot,
M. A. Roddy, redakt."

Kas del mano atsilankymo į pirmą Aero Klubo susirinkimą ati buvo taip. Į susirinkimą atėjau su dabartiniu ALTSS pirmininku A. Kartanu. Jisai supažindino mane su Kiela ir kitais klubo nariais. Jie man aiškino kad klubo tikslas esąs mokinti jaunus aviacijos entuziastus skraidyti.

Aš išbuvau ore virš 4,000 valandų ir esu vienas iš pirmutinių lakunų Amerikoje gavęs transporto piloto leidimą. Mano leidimo numeris yra 56, kuomet dabar jau yra apie 7,800 transporto lakunų. Mano rekordas yra švarus ir tokie Kielos ir jam panašųs negali man, kaipo lakunui, nieko užmesti. Oro kelionę į Kauną aš esu pasiryžęs atlikti ir atliksiu nežiurint į visus jų šmeižtus.

Joseph R. James-Janušauskas.

* * *

REDAKCIJOS PASTABA

Jei mes laikytumes tokios taktikos kaip pono James apekunai "demokratai" socialistai tai šis jo laiškas visai nematytų pasaulio.

Kilus ginčui bei pareiškimui iš Aero Klubo ir vėliau gavus pareiškimą iš p. James-Janušausko, redakcija matė reikalo pažiurėti į tuos laiškus, pranešimus nuo lakunų unijos ir tt.

Iš jų pasirodė kad Aero Klubas turi labai daug argumentų apie p. James ir jie turi rimto pamato laikytis tos pozicijos kurios Aero Klubas laikosi — tai yra neremti "antrojo skridimo". Tiesa, Aero Klubo pareiškime kuris pirmiau tilpo, dalykai dalinai sumaišyti ir yra viena zeceriška klaida kas liečiasi p. James streiklaužiavimo. Bet yra faktas kad James yra sąraše tarp išmestų ar suspenduotų iš "Air Line Pilots Association", kuri yra nariu American Federation of Labor.

Redakcijai teko matyti jų laikraštuką "The Air Line Pilot" No. 5, Birželio 15 d. 1932 m. išleistą. Tiesa, mums neapeina ir nesudaro didelės svarbos kas liečia streiklaužiavimą, nes kartais aplinkybės galėjo buti tokios kad p. James tą darė ne taip jau su blogais norais. Bet kas liečia streiklaužiavimą tas turi bendro tik su unija, o ne su kokia nors kompanija.

Kad socialistų "N-os" leidžia dumus į akis įdėdamos atvaizdą S-40 Sikorski lėktuvo Rugs. 19 d. (1933 m.) laidoje tai čia jau rodos yra faktas. Tuo pat kartu tų kompanijų viršininkai Pan American Airways, Inc., aiškiai pasako kad p. James buvo tik "as a junior pilot" ir toliau sako kad "daugiausia jo skraidymų tuo periodu buvo tik kaipo pagelbininko piloto" ir tt. Tas duoda pamato manyti kad p. James nėra jau toks labai didelis lakunas, bet jeigu jis ir yra ar butų tas nesudaro didelės svarbos ir jeigu kas nupirks jam lėktuvą už $20,000 ir jis perskris per Atlantiką.

Svarba tame kad šiais depresijos laikais jis ir jo kolegos sumanė padaryti sau šiek tiek biznio iš visuomenės rengiant neva "antrą skridimą". Pats p. James gauna berods $100 į mėnesį iš korporacijos, tai kodel nesidarbuoti.

Lietuvių gyvenime yra daug svarbesnių trukumų kurie reikia su visuomenės pagalba įkunyti ir už tai "antras skridimas" nustoja svarbos. Šiandien jau net po kelis lakunus perskrenda Atlantiką, ne tik vasarą bet ir žiemą.

Jeigu p. James norės kad butų paskelbti tie laiškai kuriuos turime iš tų kompanijų kuriose jis dirbo tą mes galėsime padaryti ateityje.

RED. ATSAKYMAS

Northsaidės Žvalgui (Chicago). — Tamstos rašinis labai ilgas kas liečia Lietuvos Konsulo p. A. Kalvaičio kalbos Ashland Auditoriume naujų metų belaukiant. Tas tiesa kad p. konsulas agituoja už "antrąjį skridimą" ir jau buvo spaudoje iškelta klausimas apie Chicagos Konsulo pataikavimą socialistams. Tą faktą žino visi Chicagos Lietuviai. Kartoti to visai nėra reikalo.

Kas liečia Chicagos Lietuviškų cicilikų klikos praeities darbus, kurie garbės niekam nedaro, tas irgi tiesa. Tačiau tie jų darbai jau buvo iškelti kelis kartus ir visuomenė kuri moka protauti gerai juos pažysta.

Todel jusų straipsnio, del stokos vietos, netalpinam.

GAUS PINIGŲ. Illinois valstija gaus keturis milijonus dolarių iš federalės valdžios šelpimui bedarbių iki Baland. 1 d.

CHICAGOJ UŽSIDARĖ 2000 KARČIAMŲ

Chicagos miesto valdžia uždarė 2000 karčiamų kurios neišsiėmė leidimų 1934 metams. Tikima kad ir daugiau bus uždaryta. Kaip dabar buvo daugybė visokio didumo karčiamėlių, jos nepadarė biznio ir neturi už ką net leidimus išsipirkti.

Prie kitko, sakoma kad Chicagos miesto mayoras Kelly ir Illinois valstijos gubernatorius Horner priėjo prie kompromiso panaikinti Chicagoj karčiamose barus. Visos karčiamos turės išrodyti ne į senoviškas karčiamas bet šiaip sau į užeigas, kuriose žmonės galės gauti svaiginančius gėrimus prie stalų, su užkandžiais.

Taipgi kalbama kad bus leidžiama atidaryti tik apribotas skaičius karčiamų kiekviename distrikte. Dabar yra net po kelis vienas greta kito.

Šiose dienose Springfielde susirenka valstijos atstovų posėdis, kuriame bus svarstoma karčiamų klausimas Illinois valstijoje.

SURASTAS VINCO BRUSOKO KUNAS

Pereitos savaitės pabaigoje iš Michigan ežero prie Navy Pier ištraukta lavonas, kuris pasirodė esąs Vinco Brusoko. Velionis buvo prapuolęs jau apie mėnuo laiko, ir kadangi jis buvo daugeliui pažystamas, visi plačiai klausinėjo kas su juo atsitiko. Iki šiol niekas negalėjo jokių informacijų patiekti.

Velionis priklausė keliose Lietuvių organizacijose bei įstaigose. Iš pasikalbėjimų su kai kuriais buvo girdėti speliojimai kad jis pats nusižudė del ekonominių priežasčių. Gal su laiku daugiau paaiškės. Rep.

CHICAGOJ PIENO STREIKAS

Sausio 7 d. Chicagos apielinkių ukininkai padarė blokadą, pastojo visus kelius kuriais pienas suvežamas į Chicagą. Trokai sulaikomi kuriais pienas vežamas ir pienas išliejamas. Taip pat krečia ir traukinius einančius į Chicagą.

Per daugelį metų ukininkai negauna tinkamos kainos už pieną, o miestuose pieninės daro sau didelius pelnus. Pieno ukininkai pasiryžo padaryti galą išnaudojimui.

Iš Washingtono ateina žinios kad Federalė valdžia ketina įvesti naują kodeksą pieno kainų Chicagos distriktui.

Iki šiol ir pačiame mieste ėjo pieno karas. Susiorganizavo mažesnieji pieno pardavėjai ir nutarė numušti pieno kainą nuo 11c iki 10c už kvortą. Didžiosios kompanijos, kurios apima 85 nuoš. viso miesto pieno pristatymo, pagrąsino mažiems pieniams to nedaryti, nes jos pigins pieną iki 9c kvortą.

Tokiu tai budu turėjo nukentėti ir pieno ukininkai ir pieninių darbininkai, kuriems reikia už mažą algą dirbti.

POLICIJA NUŠOVĖ PLĖŠIKĄ KLUTĄ

Sausio 6 d. Chicagos policija medžiodama pabėgėlio iš kalėjimo John Dillinger gaujos narius, vienuose namuose užtiko ir nušovė Teodorą Klutą, pragarsėjusios žmogvagių gaujos vadą. Tame name dar suimta septyni kiti vyrai, vienas iš jų buvo iš tų ieškomų pabėgėlių.

Klutas buvo apsigyvenęs užmiestyje name ir aplinkiniams buvo pasakyta kad jis yra slaptas valdžios agentas. Policija jo ieškodama gavo nuožvalgą ant to namo ir per kelias dienas rengėsi padaryti užpuolimą. Policijos buris inėjęs į tą namą išsyk rado tik du vyru ir juos areštavus vedėsi laukan. Policija taipgi buvo apstatytas aplink visas namas. Neužilgo iš namo išėjo Klutas, kuriam policija įsakė pasiduoti, bet jis vietoj to paleido šuvius. Tada policija paleido į darbą kulkosvaidžius. Paleista apie 50 šuvių ir beveik visi tiko Klutui. Jo kuną apžiurint prie jo dar rado vieną revolverį. Namuose rasta šeši kulkosvaidžiai, keturi šautuvai, aštuoni revolveriai, dujų bombos ir kitoki įnagiai.

LENKAMS NEPASISEKĖ. Chicagos miesto taryba buvo nutarus pakeisti Crawford ave. vardą į Pulaski Road. Tačiaus teismo keliu tas pakeitimas atmesta ir kaip matyt turės atsidurti dar aukštesniame teisme.

Mat, ant Crawford ave. gyvena daug įvairių tautų biznierių ir Amerikonų kurie nenori senai įgyvendintu vardu gatvei kito vardo.

NUŽUDĖ SAVO VAIKUS IR PRIMUŠĖ ŽMONĄ

John Piotrowski, 25 m. amžiaus darbininkas (Lenkas), 4 d. Sausio primušė savo žmoną ir nužudė du savo kudikiu, kaip vėliau prisipažino policijai, su tikslu išgauti $600 gyvasties apdraudą už savo žmoną ir nusipirkti vištų ukį. Jis buvo bedarbis, nesenai gavo darbą viešų valdžios darbų sistemoje, bet, sako, darbas buvo toks sunkus kad ieškojo pasilengvinimo.

Išsyk po savo žiauraus darbo Piotrowskis sakė policijai kad jis įširdo ant žmonos kuomet gryžęs namon rado ją apsikabinusią su įnamiu. Jį primušė, ir tikėjo kad užmušė, bet jo lavono niekur nerasta. Žmoną primušė iki arti mirties, o du kudikius užmušė.

Išsiprašęs iš darbo del neva svarbaus reikalo, Piotrowskis parėjęs namon inėjo į virtuvę kur žmona trusėsi, iš užpakalio sako rėžė jai šautuvu per galvą ir ji sukrito nežinodama nei kas mušė. Vyresnė mergaitė radosi netoli motinos, todel ir jai rėžė per galvą ir užmušė vietoje. Kudikio sako negalėjo mušte užmušti, todel prileido į maudynę vandens ir prigirdė, paskui vėl gryžo į darbą, neva kad niekas nežinotų jog tai jo darbas.

Viduriniai Lapai turi puikiausią Tabako Kokybę

štai kodėl tik viduriniai lapai yra naudojama Luckies

Pirmutinį dalyką žmonės mato ir mėgsta apie Luckies yra tai kaip apvalūs ir kieti jie yra. Tabakas nebyra lauk ir ten nėra liuosų galų prilipti prie lūpų. Tai yra dėl to, kad mes prikemšame kiekvieną Lucky pilną iki krašto ilgais, lygiais pluoštais puikiausio turkiško ir naminio tabako—tik vidurinius lapus. Ne viršutinius lapus—kadangi tie yra nedasivystę. Ne apatinius lapus—kadangi anie yra žemesnės kokybės. Mes naudojame tik vidurinius lapus—kadangi jie yra lengviausi ir pilnai išnokę tobūlam rūkymui. Štai kodėl Luckies visuomet traukiasi lengvai, dega lygiai—ir visuomet yra lengvi ir švelnūs. Taigi rūkyk Lucky, pilnai prikimštą cigaretą. Ir atsimink, "It's toasted"—dėl gerklės apsaugos—dėl puikesnio skonio.

Iš Metropolitan Opera House tiesiog iš Diamond Horse-Shoe

Kiekvieną šeštadienį, 11 val. po piet Eastern Standard Laiku per Raudoną ir Mėlyną radio tinklus NBC, LUCKY STRIKE perstato Metropolitan Opera Company ištisoje operoje perstatomoje tą popietį.

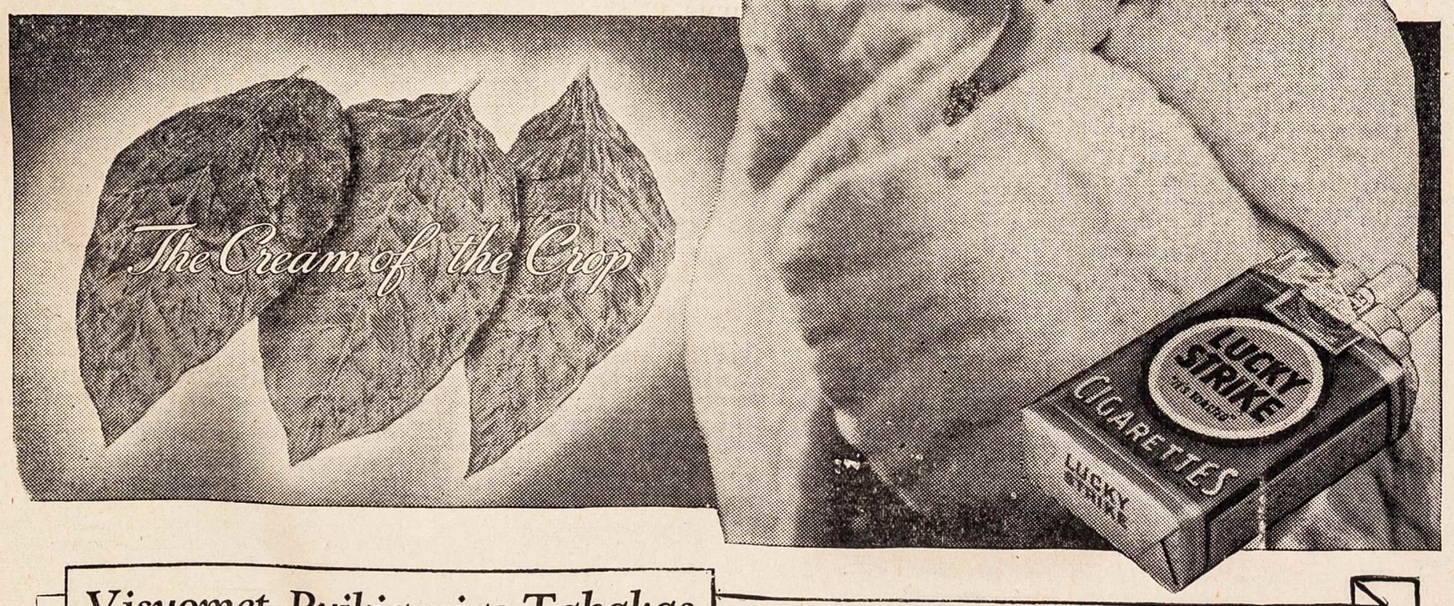

Visuomet Puikiausias Tabakas ir tiktai Viduriniai Lapai

Copyright, 1934, The American Tobacco Company.

7 DIENOMIS į LIETUVA
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

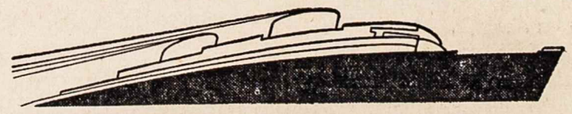

BREMEN • EUROPA

Specialiai traukiniai, stovinti šalimais garlaivio Bermerhavene, užtikrina labai greitą patogią kelionę į LIETUVĄ.

GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ

Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba

NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave. Cleveland

Dienos Klausimais

TAUTININKŲ SĄJUNGA PERSITVARKĖ

Gruodžio 15 d. Kaune įvyko gausingas Lietuvos tautininkų sąjungos suvažiavimas. Dalyvavo 303 atstovai. Svarbiausias klausimas priimtas visai naujas sąjungos statutas, kuriuo iš pagrindų pakeičiama tautininkų sąjungos vidaus santvarka ir veikimas.

Įvesta nuo viršaus iki apačios skyrimų (ne rinkimų) pradas. Respublikos Prezidentas Antanas Smetona pasiėmė vyriausio sąjungos vado pareigas. Jis skiria sąjungai pirmininką ir generalinį sekretorių.

Pirmininku jau paskirtas Juozas Tubelis (ministeris pirmininkas). Sąjungos pirmininkas skiria apskričių pirmininkus ir sekretorius, šie skiria apielinkių pirmininkus ir sekretorius. Valdybos renkamos; jos kelia sumanymus, apsvarsto įvairius klausimus, bet viską vykdo pirmininkai su sekretoriais.

Laukiama kad po šitokio persitvarkymo tautininkų sąjunga bus veiklesnė ir lankstesnė. Naujus narius priims skirtieji pirmininkai. Senųjų narių busią daug prašalinta, nes per keletą metų į sąjungą esą prisiskverbę visokio gaivalo nieko bendro neturinčio su tautininkų idealogija, vien tik noro prisiartinti prie valdžiai artimos organizacijos.

Suvažiavimas dar iškėlė eilę sumanymų ir krašte esamų negerumų, kuriuos smulkiai išnagrinėti pavesta vyriausiai sąjungos valdybai.

Rimtas Vyras taip Nesakytų

Paminėjęs "Draugo" pastabą kad socialistai gali pagrobti SLA. į savo rankas, 'Sandaros' redaktorius išdidžiai pasako kad to nebusią, "mes turim daug tinkamų žmonių, kurie galėtų vadovauti ne tik SLA. bet visą New Yorko valstiją".

Bet to negana. Štai dar ką dadeda:

"Tiesa, musų eiles per ilgą laiką demoralizavo taip vadinami 'fašistai', kurie patys nieko rimto nedirbdami užsiganėdindavo vien puolimu sandariečių. Aišku....kad tuomi jie gelbėjo priešingai pusei."

Jeigu "Sandaros" redaktorius butų rimtas vyras jis rimtai ir kalbėtų. Faktai štai kokie:

Tie "Sandaros" "mes" — Gegužis, Vitaitis ir kiti — padavė socialistams siulo galą į Susivienijimą ir socialistai dabar įsikrausto į SLA. visom keturiom. Jie sandariečiams nieko neduos.

Ir tais laikais kada tie "fašistai" "puolė sandariečius" (norėjo atkalbinti nuo brolavimosi su socialistais) sandariečiai vis skelbė kad socialistai yra jiems **artimesni** negu "fašistai".

Pittsburgho seime pats "Sandaros" redaktorius bėgiojo ir agitavo už socialistą Gugį į SLA. iždininkus.

Dabar kada jau pasirodė ką tie "mes" padarė Susivienijimui, "Sandaros" redaktorius visai neparausdamas drebia buk jų eiles per ilgą laiką "demoralizavo taip vadinami 'fašistai'..."

Vyručiai, išsikepėt kugelį ir suvalgykit patys, nedalinkit kitiems.

Skelbus kad socialistai yra sandariečiams artimesni, "Sandara" dabar neprivalo to savo darbo užsiginti.

Pliekia Pati Save

"Tėvynė" smarkiai barasi ant "Dirvos" už pastabą kad dabartiniai SLA. vedėjai nupuldė organizaciją, ir sako kad tai prasimanymas ir net melagystė.

Bet tame pačiame rašte vėl pakartoja kad pabaigoje 1933 (turbut 1932—"D.") pilnų narių buvo 13,827" — kas daug toli nedašaukia iki 1931 metų, kada narių skaičius vis buvo garsinta 24,000 ir tikrai buvo virš 20,000.

Daleiskim kad dalis jų atsitraukė del depresijos. Bet jeigu bolševikų atsimetėliai galėjo paaugti, kodel musų SLA. neaugo proporcionaliai?

Aišku, del tokių vadų kurie Susivienijime žiurėjo ne organizacijos reikalų bet savo asmeninės gerovės ir visu žiaurumu paneigė tuos kurie atsisakė jų asmeninius jieškinius remti.

Ir tokiais raštais kaip tas "Prasimanymų Autorius" "Tėvynė" demoralizuoja S. L. A. narius, nes "Dirva" ir jos redaktorius turi labai daug pasekėjų — pasekėjai proporcionaliai smarkiau auga negu "Tėvynės", — ir tas nei Susivienijimui nei jo organo redaktoriui neina į sveikatą.

'Tėvynės' redaktorius turėtų prisiminti kiek balsų gavo J. J. Bačiunas į SLA. prezidentus 1932 metais.

Tie SLA. nariai yra "Dirvos" pasekėjai, o ne "Tėvynės". Tokie "Tėvynės" redaktoriaus žiopčiojimai ant "Dirvos" reiškia tik kėlimą tos narių dalies prieš save.

Mokyklos Blogoje Padėtyje

S. Valstijose kaimų mokyklos atsidurė sunkioje padėtyje. Del stokos pinigų šalyj uždaryta apie 2000 mokyklų ir tukstančiai vaikų nutraukė mokslą, taipgi daugybė mokytojų liko be pragyvenimo šaltinių.

Susirinkus Kongresui, tų mokyklų palaikymui prašoma $50,000,000.

Graikai ir Lietuviai laikas nuo laiko pastoja Suv. Valstijų piliečiais. Graikų pavardžių randame tokių: Christanakis, Constantakis, o Lietuvių — Adukiewicz, Walters....

Rusijoje, prieš kožną tikybinę šventę komunistai užveda smarkų vajų atkalbinti tikinčiuosius nuo apvaikščiojimo religijinių apeigų. Tarp kitko, "bedievių" organizacija ragina savo narius šventės dieną eiti į darbą, parodymui jog nepaiso šventės.

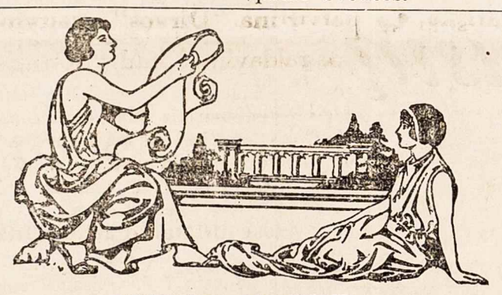

NEVERK, MOTULE....

Neverk, mergele, neverk, jaunoji,
Kad bernužėlis į karą joja;
Neverk, motule, nesigraudingi,
Kad sunus joja tėvynės ginti....

Kam tau, tėveli, liust, aimanuoti —
Sunelis joja Vilnių vaduoti;
Kam tau, sesele, gailiai raudoti
Jei brolis rengias į karą joti?....

Vieškeliai platųs, medžiais sodinti,
Karžygiai joja tėvynės ginti:
Jokit, berneliai, per laukus, pievas,
Šį jusų žygį palaimins Dievas!

Mėnulis leidos, saulė tekėjo —
Kovos laukuose kardai žvangėjo.
Audra nerimo, dangus grumojo —
Sužeisti vyrai šaukė, vaitojo....

Išaušo linksmas pergalės rytas —
Iš Vilniaus žemės priešas išvytas.
Laisvėj čia rutos gražiau žaliuoja,
Ir Lietuvaitės linksmiau dainuoja!

"Tr." **Vladas Viliunas.**

LAIMĖ

Kartu su saule ant šios žemės
Turbut ir laimė atsirado,
Nors iki šiol nei viens žmogus
Niekur tikrai jos neatrado.

Kokia jinai ir kas viena,
Kur jos tėvynė but galėtų
Ikšiol dar niekas neatspėjo
Ir neatspės kad ir norėtų.

Vieni ją matė aukse žibant,
Kitiems ji meilėje vaidinos,
Tretiems garbėj ji pasirodė,
Kiti del jos vyne raminos.

Bet jie visi ten jos nerado.
O saulė leidos už arimų....
Gyvenims buvo saulė toji,
Sakiau:—Ji leidos už arimų....

Mažeikia. **Paulius Gaubys.**

APSIDAIRIUS

Mes "Antros Rušies"

Klaipėdoje policija susekė slaptą Hitlerininkų susirinkimą, kuriame dalyvavo seimelio atstovas Domasch. Rasta raštas kalbai kurią paruošė veterinaras Endrejat. Toje savo kalboje šis arklių gydytojas Lietuvius priskiria prie "antros rušies" žmonių. Pirmos rušies, suprantama, Vokiečiai. Iš pavardžių Domasch (Domuša) ir Endrejat (Andrejaitis) tenka spėti kad ir daugelis kitų susirinkimo dalyvių buvo ne Vokiečiai bet į savo lizdą dergią suvokietėję Lietuviai. Išeina kad tie išgamos tiek aptemdinti vokietizmu kad Vokiečius kelia aukštyn, o patys jiems nusilenkia.

Vokiečiai neri Pasidalyti Pabaltija

Estijos policija padarė kratą pas D-rą Samsuną von Himmelstjerną, narį "Vokiečių Brolijos", ir rado įdomų planą, kuriuo einant, Estijos šiaurinė dalis butų pavesta Sovietijai, o likusi dalis — Vokietijai. Lietuva ir Latvija atiduodama Vokiečiams.

Estai daktarą areštavo, o "Vokiečių Brolijos" veikimą giliau tiria.

Kad Vokiečiai ką nors panašaus galvoja rodo žinia tilpus "New York Times" Sausio 6, prisiųsta iš Varšavos. Sako, Lapkričio 15 dieną Vokietijos ministeris Goebbels paklausęs Lenkijos ar ji sutiktų duoti Vokietijai laisvę pasiimti Estiją ir Latviją jeigu Vokietija leistų Lenkams laisvai elgtis su Lietuva ir Latgalija (Latvijos dalis). Be to, Lenkai pasižadėję Vokiečiams padėti pasigrobti Sovietijos žemių.

Šitie Nazių diplomatijos žygiai sukėlė nerimo Maskvoje, ir Gruodžio 23 d. Sovietų diplomatai užklausė Lenkijos ar ji sutinka garantuoti Pabaltijos valstybių neliečiamybę ir neutralitetą. Lenkija sutiko, jei Pabaltijos valstybės pritars. Ką Lietuva atsakė žinia nepasako, bet Estija ir Latvija sutiko, o Suomija ne. Todel visas dalykas taip ir pasiliko.

Nėra abejojimo, tačiau, kad Sovietija ir toliau bandys Lenkiją ir Pabaltijos valstybes prie savęs traukti, tikslu sudaryti bendrą frontą prieš Vokiečių kolonizatoriškus planus.

Vyt. Širvydas.

Suv. Valstijose sterilizavimas nesveikų ir netinkamų buti tėvais asmenų įstatymas veikia 23 valstijose. Nuo to įstatymo pravedimo jau 12,000 netinkamų asmenų perėjo per tą operaciją.

Kalifornijoj vienoj padaryta 9,130 tokių operacijų nuo 1917 metų, nes ten įstatymas reikalauja kad butų sterilizuojami visi kurie tik išleidžiami iš protiškų ligų ir silpnapročių įstaigų vyrai ir moterys.

Indiana valstija buvo pirmutinė pravedus tą įstatymą 1907 metais.

Suv. Valstijose šią žiemą, jau nuo praeito rudens, sunaudojama po apie dešimts milijonų dolarių naujų kelių darbams, vykdant valdžios kelių tiesimo projektus.

Sovietų Rusija ruošiasi statydinti karišką oro laivyną tokį kad už kelių metų praviršys Prancuzų arba Anglų oro laivynus.

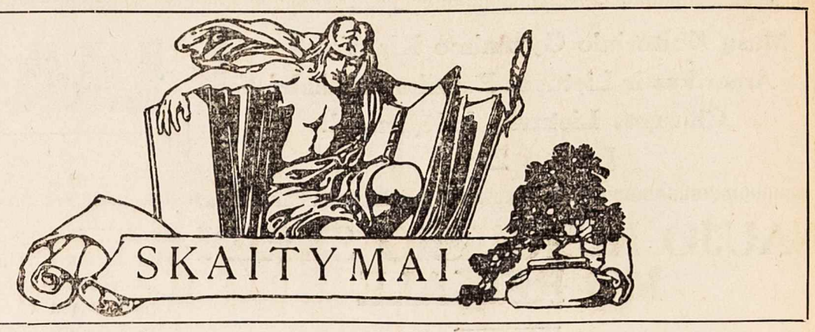

KOKIŲ BUTA LIETUVOJE DVARININKŲ

Daug buvo Lietuvoje dvarininkų kurie pasižymėjo beširdiškumu, žmonių kraujo ir prakaito nebranginimu ir nesiskaitymu su darbininku kaip su žmogum.

Nemažai dar yra Lietuvoje senelių kurie prisimena Ukmergės Kostalkovskius, Zarembas, Suvalkijos Burbas, Sesickius ir kitus dvarininkus turėjusius savo nuosavybėje po 10,000 ir daugiau margų žemės ir puošnius palocius. Jie savo kraštui nėra nieko teigiamo padarę, o tik išveždavo į užsienius pinigus ir savo tėvynę parduodavo Lenkijai.

Nesenai musų korespondentas važinėjo po Lietuvą ir tarp kitko aptiko ar tik ne buvusį žiauriausį Lietuvos dvarininką, kuris dar ir iki šių dienų tebėra gyvas liaudies lupose.

Lietuvos karaliaus Kazimiero Šventojo laikais į Lietuvą atvyko tulas Steponas Gavronskis, kurs dabartiniame Vilkaviškio apskrityje gavo apie 12,000 margų žemės. Netoli Vilkaviškio jis pasistatė didžiulius rumus ir per trumpą laiką turėjo ne tik tukstančius Lietuvių baudžiauninkų bet ir didelius turtus įsigijo. Tas Steponas Gavronskis buvo labai žiaurus ne tik baudžiauninkams bet ir savo giminėms. Jis savo rankom esąs pasmaugęs vieną giminaitę tik už tai kad ji užstojo plakamą kumetį baudžiauninką.

Napoleono laikais, kai sumušta Prancuzų armija 1812 metais bėgo iš Rusijos, to Garvonskio praanukis, tuo laiku jau visų dvarų valdytojas, priėmė Napoleoną ir iškėlė didelę puotą. Tačiau Napoleonas net į dvaro vidų nesiteikė ineiti, tik Gavronskiui keletą padėkos žodžių taręs nukurė į Kauną. Tačiau tuo įvykiu Gavronskis labai didžiavosi prieš kitus dvarininkus, ir už tai kad keletas kumečių bėgantiems Prancuzams nusiėmė kepures, juos žiauriausia nubaudė. Gavronskis tuos kumečius įsakė pakarti ant didelio aržuolo, ant kurio, anot žmonių pasakojimų, nei vieną kartą gandras paskiau neperėdavo vaikų, nors Gavronskis kasmet liepdavo įkelti naujas akėčias gandro lizdui.

Žiauriausias iš visų buvęs Tadas Gavronskis, kuris gyveno 19-to šimtmečio pradžioje. Ne tik kaimiečiai bet ir inteligentai kurie iš to krašto kilę, pasakoja kad **Gavronskis iššudęs apie 300 žmonių.** Mat, kartą pasakojo senis Žilys, kurs netoli Vilkaviškio turi nedidelį ukį, visi Gavronskio dvarų kumečiai sukilo ir pareikalavo kad užvedys Zviška, Poznanietis Lenkas, perdaug nesauvaliautų. Gavronskis baisiai įsiuto ir pasišaukė kazokus. Kazokai daug kumečių užmušė, o kitus išvežė kalėjiman. Kai išvežtųjų motinos atėjo pas Gavronskio motiną prašyti pasigailėjimo, ji įsakė jas nuplakti.

Labai jau beširdė Lenkė buvo.... Tada kaž kas vakare bežiurint jai pro langą metė didelį akmenį ir ant vietos užmušė.

Tame laikotarpyje nemažai kumečių pabėgo Amerikon, o tie kurie nespėjo pabėgti buvo nukankinti.

Nepriklausomybės atgavimo laikais paskiausias buvęs Gavronskis organizavo Lenkų partizanus — Seinų sukilėlius, ir kai pralaimėjo, pabėgo Lenkijon.

Dabar Gavronskio dvarai senai išparduoti. Juose gyvena anukai tų kumečių kurie kentėjo ir buvo kankinami daugumoj tik del to kad buvo Lietuviais.—Tsb.

—Tėvas mielas, motina miela, bet savi dantys dar meiliau.
—Netikiausias ratas baisiausia girgžda.
—Panaberija ir už patį didesnė.
—Pasileidęs kaip Žydo kelnės.
—Pasirodė kaip jaunas mėnuo danguje—ir vėl nėra.
—Pati ne rankovė—neišversi.
—Šuva dantų neprašys.
—Širdies meilė yra geriausia mokytoja.

ŠMIČKĖS KILMĖ

Pasakymas "šmičkę išsitraukti" jau iš žmonių kalbos įsimetė į musų laikraščius ir knygas. Profesorius Alfredas Senn, kuris kelis metus mokė Kaune, o dabar profesoriauja Wisconsino universitete Amerikoje, bando išaiškinti kaip musų kalboje žodis "šmičkė" atsirado. Vokiečių kalbininkų žurnale — "Indo-Germanische Forschungen", Gruodžio 1932 m. numeryje, jis išdėsto savo nuomonę, kad "šmičkė" yra kilus iš Klaipėdos krašto Žydo bravorninko Schmidto pavardės. Prie tos nuomonės veda Klaipėdiškio Vokiečio rašytojo Sudermano "Jons und Erdme" apysakytėj (iš "Litauische Geschichte") minimas šnapsas, kuris buvo vadinamas "Schmidtsche Kornschnaps" ir varomas Heydekrugėje. Žinant kaip visoks "brenšpiritas" ir kitokia degtinė budavo iš Vokietijos Didžiojon Lietuvon šmugeliuojama, lengva numatyti kad "Schmidtsch'io" šnapsas arba degtinė Lietuvių ištarimu galėjo pavirsti "šmičkė". **Vyt. Širvydas.**

KADA KAS MINI NAUJUS METUS

Kinuose naujas metas prasideda Vasario 18 d.

Persijoj — Kovo 21 d.

Siame — Balandžio 1 d.

Mohametonų naujas metas prasideda nuo Balandžio 16 d.

Aleksandriškas naujas metas išpuola Rugpjučio 29 d.

Rytų Bažnyčios — Rugsėjo 1 d.

Žydų naujas metas — Rugsėjo 10 d.

Bažnytinis naujas metas skaitosi nuo Gruodžio 2 d.

DU BROLIAI

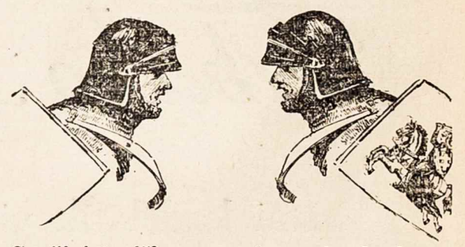

Graži istoriška apysaka apie du broliu, kurie kudikystėje perskirti užaugo vienas kito nepažinodami, paskui kariaudami pasižino, bet vienas jau buvo krikščionis ir savo žmones žudė. Knygelė yra 40 psl., parašė K. S. Karpavičius. Apysaka žingeidi ir jausminga. Su prisiuntimu 18c. (Siųskit 2c pašto ženkleliais, bet kitų šalių pašto ženkleliai nepriimami.)

Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior ave. Cleveland, O.

SAPNINYKAS

Didelė knyga, su šimtais paveikslų, išguldanti visokiausius sapnus. Tinka turėti visuose namuose. **Kaina 75c.**

Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

LIETUVOS ŽEMLAPIAI

30c

Su persiuntimu į kitus miestus — 30c.

Kaina: vietiniams po 25c.

Šie Lietuvos žemlapiai yra labai aiškus, nurodanti visus miestus, miestelius ir bažnytkaimius; kelius, upes ir ežerus; taip kad turėdami šį žemlapį galėsit puikiai apsipažinti su Lietuvos padėtimi: kurioje dalyje kas randasi, kur susieina rubežiai kitų šalių, ir viską kitą reikalingo jame rasite.

Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Merunas

JUODO KARŽYGIO SUNUS

Apysaka iš Apuolės Laikų — Rašo K. S. Karpius

Mušis po Gardinu

(Tęsinys iš pereito num.)

— Mudu atėjom pasakyt jums kad visai arti jusų šiaurėje susirinko jums didelė pagalba. Pasakykit ko iš musų pageidaujat ir mes darysim viską ką liepsit. Musų yra virš šimto ir bendrai spėkas sudėję lengvai priešus sumušim. Užpuolikų yra į porą šimtų. Ar daug jusų yra? — užklausė Masys.

— Ką?! Tu nori musų paslaptis išgauti? — suriko Šviedrys ir užsimojo buože rėžti Masiui į galvą.

Stipri Gužo ranka sugavo ore buožę ir ji nenukrito ant Masio galvos. Atėjunus apspito Šviedrio sunai ir senesni patarėjai ir svarstė ką su jais daryti ir kaip patirti ar jie teisybę kalba.

— Mes apsistojom girioje, upės krante, netoli nuo čionai. Musų špiegai gaudo ir žudo priešų špiegus kad jie nepraneštų saviems apie mus. Turim tuoj sutarti kaip elgtis ir pradėti užpuolimą, nes mus vienus jie sumuš, tada ir jums bus bloga.

— Kaip judu įrodysit kad ne apgauti mus atėjot ir kad ne į pinkles mus įvesti norit? — vėl spyrėsi Šviedrys.

Gužas ir Masys vienas į kitą pažvelgė ir nuleido rankas. Tik kiek patylėjęs, Masys vėl sugalvojo:

— Musų buris iš virš šimto vyrų ir anų užpuolikų buris iš poros šimtų galėtume lengvai pilį paimti jeigu mes butume su jais išvien, ir visai į jus nesikreiptume. Taigi gali suprasti, kunige, kad mes atėjom į pagalbą.

— Tiesą jie kalba, — įsikišo vienas Šviedrio sunų, — turim tuoj su jais susitarti ir priešus pulti.

— O kaip mes žinom kiek jusų yra: gal jųs tik tų pačių Mozurų vardu kalbat, ir šiaurėj jokių pagelbininkų nėra, — atrėžė senis kunigas.

— Jeigu netiki, kunige, leisk ką nors į musų stovyklą, patirsi, — pasiulė Gužas.

— Tėve, aš eisiu, — pasisiulė vienas Šviedrio sunų.

— Ir aš, — prišoko ir antras. — Pagalba greitai reikalinga.

— Ar kad galvas nusuktų? — suriko tėvas. — Kiekvienas vyras pilyje labai reikalingas.

— Sakykit teisybę kas jųs tokie, nes užmokėsit savo kailiu! — vėl užgriovė senis.

— Mes esam jusų draugai, atvykom iš Daugupių, žemiau Nemunu, — atsakė Masys.

— Aš apie jokius Daugupius negirdėjau!

— Su mumis yra Merkinės kunigas. Ar apie jį girdėjai? — klausė Gužas.

— Jį pažystu, bet ar jis tikrai yra pas jus: ką aš žinau? Gal jis jusų tik nelaisvis!

Išrodė kad su seniu nesusikalbės.

Prie Šviedrio priėjo dvi jaunos mergos ir tarė:

— Kunige, mes niekam nereikalingos; mudvi eisim į jų stovyklą patirti ar jie tiesą kalba. Jeigu išėjusios negryšim tada tikrai žinosit kad jus priešai nori suvilti, ir labiau galėsit saugotis.

Šviedrys nenorėjo leisti ir jų, savo senu įsitikinimu manydamas kad užpuolikai pasisukinės aplinkui, nieko nepeš ir gryš iš kur atėjo. Bet butų labai apsirikęs, nes Mozurai buvo pasiuntę kviesti sau daugiau pagalbos.

Tuo tarpu Šviedrio sunai ir kiti vyrai ėmė labiau tikėti kad atėjunai tiesą kalba ir sutiko tas mergas leisti į nežinomų pagelbininkų stovyklą.

Tuoj tą pat naktį, slaptu urvu, dvi mergos išvedė iš pilies, užrištom akim, du nežinomus vyrus, ir kada buvo gana toli nuo urvo išeigos, atrišo jiems akis ir jiedu skubotai nusivedė jas pas Meruną.

Patyrę kaip Šviedrys elgėsi, Daugupėnai apsimetė apmauda kad priešų naguose budamas kunigas atsisako naudotis siuloma pagalba. Tik Merunas pagyrė senį už atsargą, nors tas rodė Šviedrio perdidelį užsispyrimą ir nepasitikėjimą, kas nešė jam baisias pasekmes.

Pribuvusios į atėjunų stovyklą, abi mergos pirmiausia pažino kunigą Merkį. Suprasdamas kad senas valdovas tik nenori niekam duotis apgauti, Merkys sutiko pats eiti į pilį ir pertikrinti Šviedrį kad ištikro atėjo svarbi pagalba.

Tos pačios nakties bėgyje vėl gryžo į pilį mergos, su jomis Merkys, Gužas ir Masys, sulyg Meruno nurodymo sutarti priešų puolimą.

Pamatę gryžusias abi mergas, tuos du vyru ir Merkinės kunigą, pilies gyventojai nudžiugo. Tikrai pagalba pribuvo. Merkys skubiai apsakė kas tie Daugupėnai ir kaip jie keliaudami tyrinėti Nemuną patikė užeiti laiku su labai reikalinga pagalba.

Visa pilis staiga subruzdo ruoštis puolimui priešų, kad Mozurai nepajustų ir nepabėgtų.

Merkys liko pilyje pagelbėti vadovauti puolimą iš vidaus. Masys ir Gužas ir su jais abu Šviedrio sunai išėjo pas Daugupėnus galutinai puolimo sutarčiai padaryti.

Dorulis ir Vaišnoras — Šviedrio sunai— pribuvo pas Meruną ir Daugupėnus ir sutarimas tuoj buvo atlikta.

Pilies įgula pradės puolimą ant priešų, išeidama iš pilies į atvirą lauką. Tada Mozurai, norėdami juos sumušti, pulsis artyn ir bėgs prie pilies į krantą. Tuo tarpu pavandeniu ateis Daugupėnai, ir taip Mozurai pateks tarp dviejų gyvų sienų. Viskas ėjo kaip sutarta.

Kada pilies gynėjai padarė staigų išsiveržimą Mozurai nudžiugo, manė kad jie bado verčiami eina į žut-butinę kovą. Jie godžiai puolėsi artyn pilies, tikėdami prasimušti ir pasiekti pilies vartus.

Tuo tarpu mišku, iš šiaurinės pusės, atslinko Daugupėnai, kurie staiga šoko į pavandenį ir pastojo Mozurams kelią atgal į upę. Vieni vyrai mušė priešus, kiti skubiai nukirto karklų virves, sukapojo pergus ir rąstus paplukdino Nemunu, kad atbėgusieji atgal priešai neturėtų kuo persikelti į kitą upės pusę ar nors ant pergų sušokę išlikti gyvi.

Tarp dviejų priešų patekę Mozurai sumišo. Staiga metėsi atgal į pakalnę ir bėgo į upę, bet juos iš visur mušė, kirto, kapojo pilies gynėjai ir Daugupėnai. Bėgdami iš kranto ant Daugupėnų kirvių Mozurai virto ir ritosi žemyn kaip kelmai.

Gelbėdamiesi, katrie tik spėjo metėsi į vandenį, bet Daugupių vikingai, patyrę kovoti vandenuose, labai pasekmingai juos žudė pasiekdami vandenyje.

Labai mažai Mozurų išliko sveikų ir gyvų — tik tie kurie spėjo perplaukti atgal pas savo arklius. Daug plaukdami prigėrė. Tarp žuvusių buvo ir pats Mozurų vadas.

Dikčiai gavo apdaužyti ir net pažeisti ir daugelis Daugupėnų, bet jie buvo patenkinti kad galėjo suteikti pagalbą piliai ir visai plačiai apielinkei, nes jiems gręsė tikrai liudnas likimas.

Pergalėtojai labai iškilmingai įlydėti į pilį. Merunas, Daugupėnų vadas, ant rankų buvo įneštas. Jo atėjimas, jo pagalba ištraukė Šviedrio pilį iš pražuties rankų.

Sužeistuosius labai gražiai apžiurinėjo ir apraišinėjo mergos ir moterys, ir visi svečiai buvo vaišinami kaip tik pilies gyventojai geriausia mokėjo. Džiaugsmas maišėsi su ašaromis. Moterys nežinojo kaip atsidėkoti svečiams. Šviedrys iškėlė tokią puotą kokios dar ta pilis nebuvo mačius, ir puota tęsėsi keletą dienų.

Šiame mušyje Daugupių vikingai pirmą kartą po keleto metų gavo paleisti savo ginklus į darbą, kam jie iš pat jaunystės buvo pratinami, bet pirmą kartą į naudingą darbą, ne kaip kitados su Danais keliaudami užpuldinėti ir žudyti.

Antrą dieną po mušio, kitoje Nemuno pusėje pasirodė naujas pulkelis raitų Mozurų, kurie pribuvo su pagalba, bet pavėlavo. Juos pamatę, pilies žmonės dvigubai ėmė džiaugtis savo svečiais iš tolimų Daugupių, nes jeigu ne jų pribuvimas, Mozurai su padidėjusia pagalba butų pilį išgriovę ir visus iššudę.

Gužas čia gavo sau žmoną — jis paėmė vieną iš tų narsių mergų, vardu Viją, kurios gelbėjo piliai susisiekti su netikėtais atėjusiais gynėjais. Kiti Daugupėnai vikingai išprašė sau patinkamas mergas, kurias Šviedrys mielai jiems atidavė, ir į Daugupius gryžo daugiau moterų.

Aplinkiniai gyventojai išsiskirstė po savo namus, dėkodami Daugupėnams už paliuosavimą jų. Tik gryžę rado juos Mozurų apiplėštus, nekurių moterys buvo išgėdintos, kitos net nužudytos.

Dorulis ir Vaišnoras labai pamėgo Meruną ir Gaižį. Nors jiedu patys skaitėsi prie narsuolių, ir buvo dideli vyrai, bet Daugupių svečiai buvo žymiai už juos didesni ir narsesni. Daugupėnų ginklai buvo čia dar nematyti ir nematytas narsumas kokį parodė tas nedidelis buris.

Nors Nemunas nuo Gardino tęsėsi dar toliau į rytus ir dar butų užtekę kelionės iki pabaigai vasaros, bet nuilsę ir apdaužyti Daugupėnai jau nenorėjo vargintis prieš vandenį keliauti, todel apsisprendė gryžti ir pavandeniu plaukdami atilsėti.

Plaukdami atgal, Daugupėnai vežėsi gausias dovanas, nes Šviedrys nieko nepagailėjo jiems duoti, ir mergas. Pavandeniu plaukdami gryžo be vargo; sveikieji vyrai valdė valtis, o pažeistieji ilsėjosi. Gražųs Nemuno krantai dabar buvo gražesni, nes galėjo geriau jiems prisižiurėti, o jų kelionę pasmagino su jais esančios mergos.

Ilgai jie pavandeniu Nemune užtiko tai plukančius tai į krantą išmestus Mozurų lavonus, kurių nebuvo kam surankioti.

Pakeliui sustojo Merkinėje, čia pasiliko Merkys, ir toliau vienas po kitam pasiliko vyrai kurie prisidėjo į kelionę. Visur gryžtantieji vėl buvo priimti, vaišinami ir apnakvydinami, ir visur paliko įspudingus apsakymus apie buvusį mušį, o tų pilių jauni vyrai gerėjosi to mušio karžygiais, Merunu ir kitais. Ir iš šių pilių vyrai išsivežė po vieną-kitą mergą.

Artinantis Daugupių, vėl valtys buvo parėdytos vainikais, ir jau ištoli patėmiję gryžtančius namiškiai apstoję krantą laukė jų su pasiilgimu.

Ardys, pamatęs apdaužytus, pažeistus vyrus, jų kruvinus ginklus, nešamus iš valčių brangius daiktus, ir pribuvusias naujas mergas, pažinęs kad jo vyrai turėjo mušį, smarkiai barė savo sunus ir visus už neprisilaikymą jo įsakymo. Ardys pamanė kad gal jie kur nors turėjo susikauti už tas parvežamas mergas ar tuos daiktus.

Tik tada Ardys nurimo kada senesni jo palydovai, Zubrys, Daujotas ir kiti, apsakė kaip jie buvo užėję ant to paties Mozuro plėšiko su kuriuo kitados pats Ardys prie Vigrių turėjo mušį, ir kaip jį nugalėjo ir nužudė. Už tai apsisukęs jis visus pagyrė už jų gerą pasitarnavimą priešų užpultiems savo žmonėms.

Nuo čia vėl laikinai apleisime Daugupius ir pasižvalgysime kitoje tų laikų Lietuvos dalyje, kurios iki šiol dar nepažinome.

(Bus daugiau)

JAU LEIDŽIAMA KNYGA

MERUNAS

JUODO KARŽYGIO SUNUS

KNYGA BUS 500 PUSL. DIDUMO

Kaina tik $1.50

"MERUNAS" yra istorinis romanas iš gilios Lietuvių senovės — iš suvirš 1,000 metų atgal — iš laikų garsios Kuršių-Žemaičių pilies, kuri stovėjo į rytus nuo šių dienų Skuodo miestelio, Žemaitijoje. Galinga tai buvo pilis, narsųs jos valdovai — nes jos iškasenos šiandien tą patvirtina, o istorikai turi tą pilį aprašę savo raštuose užsilikuose iš anų senų laikų.

Apuolės pilies likučiai tapo atkasta 1931 ir 1932 metais, ir kuomet pradėta kasinėjimai prie Apuolės piliakalnio suvažiavo Švedai ir Latviai mokslininkai patirti ką nors daugiau apie anuos praėjusius laikus.

Garsi buvo Apuolės pilis, ir ji priviliojo prie savęs užjurio plėšikus Danus vikingus, paskiau Žuvėdus-Švedus. Kas liko nuo Danų, viską sunaikino Žuvėdai, vadovaujami savo karaliaus Olavo. Bet kodel Žuvėdai nei joki kiti vikingai neužsiliko ir neįsigyveno Žemaičių Baltijos pakraštyje? Apie tai patirsite skaitydami "MERUNĄ" ir įsigydami visą knygą, kuri dabar baigiama spausdinti.

Kaip seni "Dirvos" skaitytojai taip ir nauji, pasistengkite įsigyti šią įdomią knygą, šį didžiausį K. S. KARPIAUS veikalą iš visų jo kada nors parašytų. Daugybė turite kitas jo parašytas istorines apysakas, prie jų butinai dadėkite ir "Meruną".

"Merunas" yra 34-ta K. S. Karpiaus parašytų knygų, mažų ir didelių, ir septinta knyga iš jo didžiųjų romanų-apysakų iš musų Tautos Istorijos. Kaip kitos didžiosios jo apysakos taip ir "Merunas" yra labai populiariška, ką patvirtina "Dirvos" skaitytojų pareiškimai ir kartu pageidavimai kad "Merunas" butų išleista knygoje.

K. S. KARPIUS.
MERUNO AUTORIUS

KNYGOS KAINA DABAR TIKTAI $1.50

Visos knygos duosis tvirtuose audimo viršeliuose.

Kurie pasiskubins išsirašyti "MERUNĄ" dabar, tie visi gaus knygą už $1.50, ir jų vardai, kaip ir kitose "Dirvos" leidžiamose knygose, bus įtalpinti atminčiai kaipo knygos leidėjų. Mums vieniems tikią didelę knygą išleisti sunku, be prisidėjimo iškalno tų kurie nori "Meruną" turėti, taigi už jusų prisidėjimą mes norime atiduoti jums prideramą kreditą.

(Klaidų išvengimui, užsisakant knygą, užsakymą parašykit ant paskiro lakšto ir ant jo parašykit savo pilną vardą ir antrašą, taipgi uždėkit pilną antraša ant laiško voko (konverto).

"DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, O.

"L'AFRICANA" PER RADIO IŠ METROPOLITAN OPEROS

Ponselle ir Martinelli Loš Vyriausias Roles Operoja Sausio 13 d.

"L'Africana", populiariška opera, parašyta 1860 m. Vokiečio kompozitoriaus Giacomo Meyerbeer, bus leidžiama oru pirmą kartą nuo Metropolitan Opera House estrados New Yorke per sujungtus NBC WEAF-WJZ radio tinklus, šeštadienį, Sausio 13 d., pradedant 1:40 v. po pietų (EST), kurią patiekia American Tobacco Company.

Nepaprasti dviejų Metropolitan žinomų artistų, Rosa Ponselle ir Giovani Martinelli balsai bus girdima vyriausiose rolėse "L'Africana". Taipgi bus girdima šie kiti artistai: Leon Rothier, Henriete Wakefield ir Armando Borgioli. Vedėju bus Tullio Serafin.

Ši opera bus transliuojama visoje pilnumoje ir ims apie tris valandas laiko. Milton J. Gross pertraukose patieks scenerijų ir operos veikimo apsakymus. Gi NBC radio pranešėjų tuzas J. Kennedy patieks įvairių paaiškinimų apie veikiančius programe artistus ir apsakymėlius apie seną Metropolitan Opera House, jos istoriją ir praėjusių laikų žvaigždes.

Sekanti dainuos toje operoje:
Don Pedro .. Virgilio Lazzari
Don Diego .... Paolo Ananian
Ineze ..... Mina Morgana
Vasco De Gama
Giovanni Martinelli
Don Alvarro .. Alfio Tedesco
Nelusko .. Admando Borgioli
Selika ..... Rosa Ponselle
Vyriausias Inkvizitorius
Vyriausias Brahma kunigas
Leon Rothier
Anna .... Henriette Wakefield
Tarnas .. George Cehanovich
Karininkas .... Max Altglass

"L'AFRICANOS" TURINIO SANTRAUKA

(Penkių aktų Grand Opera, parašė Meyerbeer 1860 m.)

Veikėjai:
Don Pedro, Portugalijos karalius,
Ineze, jo duktė
Vasco de Gama, karininkas
Don Alvar
Vyriausias inkvizitorius,
Nelusko,
Salika,
Vyriausias Brahma kunigas.

I Aktas—Inezė įsimylėjus į Vasco de Gama, kuris randasi and vandenyno atrasti naują kelią į Indiją, verčiama išeiti už Don Pedro. Šis bando įtikinti ją jog De Gama žuvo vandenyne. Bet Vasco sugryžta ir net paršiveža vergus iš tos naujai atrastos šalies, Nelusko ir Seliką. Vasco prašo valdžios duoti jam naują laivą, bet Don Piedro įtaka jo prašymas atmetama. Jam įpykus, jis įmetamas į kalėjimą. Don Pedro atradęs keliauninko-tyrinėtojo žemėlapius pasiryžta pats jais naudotis.

II Aktas—Vasco užmiega kalėjime, Nelusko bando jį nužudyti, bet Selika jį apgina. Duete Selika apsako kelią į savo tėvynę. Inezė atvykus su Don Pedro pareiškia De Gamos paliuosavimą jei ištekant už Don Pedro. Vasco atiduoda Seliką Inezei kaipo vedybų dovaną. Paskirtas naujos ekspedicijos gala Don Pedro paveda laivo padovavimą Neluskai.

III Aktas—Don Alvaro nori perspėti Don Pedro apie vergą Nelusko, bet jis jam netiki. Išgirdęs jų pasikalbėjimą, Nelusko išreiškia savo džiaugsmą dainoje. Vasco sekdamas Don Pedro antrame laive, prisiartinęs prie jo mažoje valtelėje, bando jį perspėti apie Indusus. Don Pedro pagriebęs jį apkala retežiais. Neužilgo laivas užpuolamas ir visi ant jo iššudomi arba nelaisvėn paimami, išskiriant Vasco, kurį išgelbsti Selika, užpuolikų karalienė.

IV Aktas—Šis aktas atsidaro su Indusų iškilmėmis ir baletu. Vyriausio Brahmų kunigo įsakymu Selika turi prisiekti visus svetimuosius iššudyti. Bet ji išgelbsti Vasco pareikšdama jog jis yra jos vyras. Nežiurint Selikos užsispyrimo kad jis slaptai apleistų šią šalį, Vasco pasiryžta pasilikti su Selika, bet permaino savo mintį išgirdęs jog Inezė bus nužudyta.

V Aktas—Selika paliuosuoja Vasco ir Inezę ir paliepia Neluskui palydėti juos iki laivo, kuriuo jie išplaukia Portugalijon. Jiems laimingai iškeliavus, Selika suvalgius nuodingų Manznillo medžio gėlių, ištikimo Nelusko prižiurima, miršta šale jo.

GRAŽIŠKIAI

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Bažnytkaimis kuris turi labai gražią bažnyčią, ir dabar tapęs valsčium.

Keliaujant vieškeliu iš Vištyčio į Kalvariją, už kokios 13 kilometrų atstume sutinkama Gražiškiai. Yra tai nedidelis bažnytkaimis. Nuo ko ši vieta gavo tokį pavadinimą neteko sužinoti. Pro pat bažnytkaimį, vakarų šone sriuvena mažytis upelukas, Gražupis. Vistiek nėra pamato manyti kad nuo šio menko upelio butų praminta vieta. Veikiau tas upelis bus pavadinimą gavęs nuo vietos.

Gražiškiai kaimas su palivarku, kaip vieta, užima nemažą plotą, bet bažnytkaimis prieš pasaulinį karą išviso nesiekė nei poros tuzinų trobėsių. Nors bažnytkaimis trobėsiais neskaitlingas, bet akmeninė bažnyčia gana didelė ir graži. Kartą man su keliais asmenimis vykstant į Gražiškius iš pietų šono ką bažnyčią nei mažiausia medžio šakutė nepridengia, vienas iš musų įsižiurėjęs prabilo:

— Kuris kitą panašaus gražumo bažnyčią nurodysim, tam užėję traktiernėn visi po banką alaus fundysim.

Tai vienas nors ir nelabai vykęs išsireiškimas. Antras — tai apie 1898 metus Lankeliškių bažnyčią atremontuojant jų klebonas, rodos a. a. Gilis, parapijiečiams kaip pavyzdį statydamas išsitarė:

— Pasižiurėkit į Gražiškių parapiją — laukai kalnuoti, akmenuoti. Žmonės gyvena daug biedniau negu musų parapijiečiai, o kokią jie sau puikią bažnyčią įsistatė.

Ir ištikro, kadangi bažnyčia akmeninė ir akmenys įvairių spalvų tai žiurint iš lauko pusės, apart gražaus stiliaus dar ir tuomi graži nes už genį margesnė. Viduje sienos nudažytos taip tarytum butų rausva puošnia drobe iškabintos. Lubos giedro dangaus spalvos, išmargintos eilutėmis vienodo didumo sidabrinės spalvos žvaigždėmis. Bažnyčia statyta 1881 m., stovi ant stataus kalnuko, į kurį užkopti iš trijų pusių padaryta akmens laiptai. Nuo šventoriaus pasižvalgius, į šiaurę ir šiaurryčius labai toli matosi. Giedrioje dienoje matosi net Naumiesčio bažnyčia, kuri atstume apie 40 kilometrų. Vilkaviškio — apie 35 klm.; Lankeliškiai — apie 18 klm. Bartnikai — apie 12 klm. Pajavonys — apie 15 klm. Į vakarus tolesnį matymą užstoja apie 7 klm. gludanti Skardupių giraitė ir kiek toliau Vištytgiris. Pietų link, toliau 3—5 kilometrų nesimato, nes laukai kalnuoti ir žemė kyla vis aukštyn ir aukštyn. Tokis pat vaizdas ir rytuose.

Nors nuo Gražiškių į šiaurę ir labai toli matoti, bet Gražiškius iš to šono yra sunku įžiurėti, todel kad žemė už Gražiškių tiek pakilus sudaro kaip ir pakrantę ir nors bažnyčia ir didelė bet žiurint iš šiaurės atrodo tarytum prie kokio kranto prisiglaudus tuno.

Keliaujant į Gražiškius iš šiaurės, jau apie kokių 6 kilometrų atstume sutinkama aukštokų kalnukų, k. a. Krašiauskų Guoras, Silbalių Svirkalnis, Šilasodžio Klevinkalnis ir kt. Bet už Gražiškių, pietų šone susilieją daug aukštesni kalnai padaro iškilą nuo kurios pažvelgus į šiaurę minėti kalnai atrodo kaip didelėj dauboj neperdidelės iškilos.

Gražiškių apielinkė gamtiniais gražumais nepasižymi. Pasižvalgius čia jau, apart kalnų, daubų griovių, nieko neatrasi. Vienas dalykas truputį stebina tai ankstyvo pavasario laiku sniegui tirpstant. Nuo Gražiškių į pietus žemė aukštėja. Tą sudaro susilieję vietomis ir statoki kalnukai, per tai yra įlankų į kurias žiemos laiku vėjas daug sniego suneša ir kuomet pavasarį žmonės aplinkui dirba laukus, sėja vasaroją, o pažvelgus į pietus matosi dar plotai pajuodavusio sniego bebarkšant.

Gražiškiai kaip parapija, kaip matysime toliau, yra gana sena, bet prie Rusų valdžios valsčius Gražiškiais nesivadino. Pirmiau, anot senelių pasakojimo, buvęs Beržinių valsčius, ten ir valsčiaus raštinė buvus. Po 1863 m. sukilimo, Beržinių valsčius, del kokios tai priežasties buvo panaikintas, raštinė perkelta į Gražiškius, bet valsčius užvardinta tarp Beržinių ir Gražiškių esančio kaimo Vaitkabalių pavadinimu. Taip pat ir pradžios mokslainė vadinosi Vaitkabalių pradžios mokslaine. Tik po pasaulinio karo, susikurus nepriklausomai Lietuvai, tapo ir valsčius pavadintas Gražiškiais.

Į Gražiškius sueina išviso šeši keliai. Nuo Vištyčio ir Kalvarijos vieškeliai, kiti gi kaip antai nuo Bartninkų, Pajavonio, Vižainio ir kt. paprasti.

Prie pasaulinį karą Gražiškiuose buvo dvi smulkių daiktų krautuvės, traktiernė, viena alinė ir valdžios degtinės monopolis. Ir organizacijų buvo įsikurį Žiburio draugijos skyrius ir Šviesos skyrius. Šviesą valdžiai uždarius ir jos vieton susitvėrus Mariampolės Ukininkų draugovei, jos skyrius irgi įsikurė Gražiškiuose ir gyvavo neblogai.

Laike pasaulinio karo šis bažnytkaimis daug nenukentėjo, ir susikurus Lietuvos valstybei, sulyg žinių, matyt kiek pažengė pirmyn, nes dabartiniu laiku Gražiškiuose yra du vėjiniai ir vienas garinis malunas. Tuo tarpu Vilkaviškio mieste yra keturi malunai. Taigi Gražiškiai malunais turtingi. Kituose aplinkiniuose kaimuose malunų stoka ir ukininkams į maluną reikia važiuoti keletą kilometrų. Visame Gražiškiu valsčiuje yra 7 vėjiniai ir vienas garinis malunas.

Jau senai čia veikia vartotojų b-vė "Žiedas", bet iki šiol jam nelabai sekėsi. Dabar, užėjus sunkiems laikams, žmonės suprato kad ir centas brangus, todel perka kooperative, kur dauguma prekių žymiai pigesnės negu pas privatinius pirklius.

Padavimai

Gražiškių senoji, medinė, dvibokštė bažnyčia, anot senelių padavimo, išstovėjus "ant kalno" apie 300 metų. Klebonaujant Kun. Miškeliui, valdžia užsipuolė ant parapijos — ar bažnyčią taisyti arba naują statyti, nes ši esanti persena ir pavojinga jon rinktis. Sumanyta buvo ją griauti ir jos vieton naują statyti. Kol jos vietoje bus pastatyta nauja, kad per tą laiką nelikus be bažnyčios, pietiniame kalno šone tapo pastatytas budinkas, kurin perkraustė visus bažnyčios rakandus, pašventė ir jame buvo laikoma pamaldos.

Prasidėjo bažnyčios ardymas. Kurie žmonės atminė tą seną bažnytėlę, ilgai jos apgailavo, nes naujos bažnyčios reikėjo laukti net per 20 metų. Sakydavo, reikėjo tik aptaisyti, naują stogą uždėti, sienas iš lauko lentomis apkalti ir butų galėjus stovėti dar 300 metų. Sienos buvę taip tvirtai sudarytos ir sveikos kad visi stebėjosi. Bet, sumanyta, įsakyta ir įvykdyta. Bažnyčia nugriauta — paliko grynas kalnas.

Nusigriovę bažnyčią žmonės meldžiasi susigrudę ankštame budinke. Taip žmonėms bevargstant praeina net 16 metų. Klebono visas rupestis link statymo naujos bažnyčios tai tik retkarčiais prisiminimas kad reikia pinigų, o jei pinigų nesudės, parapija bus išdalinta į aplinkines parapijas. Pagaliau parapijiečiai pritrukę kantrybės padavė vyskupui skundą ir klebonas tapo iškeltas, o jo vieton atsiųsta a. a. Kun. A. Lukoševičius. Jis buvo sumanus ir darbštus vyras. Užėmęs savo vietą nei kiek nevilkinant ėmėsi darbo ir į keturis metus bažnyčia tapo pabaigta. Čia naujasis klebonas vienu kartu nuveikė du parapijai naudingus darbus. Vienas, pastatė didelę, gražią ir tvirtą bažnyčią, ir antras, išvalė parapijiečių laukus. Gražiškių parapijos laukai gerokai akmenuoti, užtai nauji bažnyčiai medegą klebonas pasirinko nenaudingus dirvų akmenis ir parapijonams kainavo tik suvežimas ir suskaldymas.

(Pabaiga bus)

J. J. LAZICKAS
JEWELER — RADIOS
6407 Superior Ave.
Prie E. 66th Street
—ENdicott 4638—

K. STONIS
Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA
6824 Superior Ave.
Taipgi užlaikau savą mėsinyčią
1310 Russell Road

Kurie turite Lietuvių Banke pinigų ir norite juos paskolinti ant namų ant 1-mo mortgage
Kreipkitės
P. P. MULIOLIS
6606 Superior Ave.

VAŽIUOSIT LIETUVON?—Kreipkitės į "Dirvos" Agenturą informacijų ir laivakorčių.

DYKAI BANDYMAS NUO REUMATIZMO

Mes turim puikų Metodą nuo Reumatizmo, kurį noriai pasiųsime kožnam šio laikraščio skaitytojui kuris tik pareikalaus. Jeigu kenčiat skausmą sąnariuose, jeigu jie sustingę, arba labai jausluš, jeigu turit kentėti kožnoj oro permainoj, štai jums proga išbandyti paprasty, pigų Metodą, kuris pagelbėjo šimtams.

Mes noriai pasiųsim jums PILNĄ Pakelį, 7 dienoms DYKAI IŠBANDYMUI, ir jeigu norėsit naudot daugiau, tą galėsit daryti už mažus kaštus. Mes kviečiame jus naudoti tą vaistą 7 dienas, DYKAI, musų kaštais. Pasiųskit savo vardą ir adresą tuojau į ROSE RHEUMA TAB CO., Dept. X-3, 3516 N. Irving Ave. Chicago, Ill.

Youth's Forum

Editor—Anthony Cepliauskas City Editor—Walter Krause Managing Editor—Peter Skukas 6820 Superior Ave. Cleveland, O.
Business Manager—Albina Salasevi ciute Typist—Helen Palub Phone: ENdicott 4486

REFLECTIONS

By DR. JOHN J. KAMESIS

In my spare moments I just love to journey into new and strange realms of thoughts and fancies. To the mighty kingdom of thought, I particularly enjoy to visit; for there, I know of a beautifully shaded pool filled with sparkling waters. And as I gaze into its crystal clear face, it unfolds to me endless secrets; and the lessons that I learn are legion.

Let me tell you the story about the old darky parson who stood before his congregation and beginning his text said, Mah deah b'ethren, ah always divides mah discorse in three pahts. In de first paht, ah announces mah tex', in de secon' paht ah wanders away from mah tex', and in de third paht, ah never gits back to it again.

I tell you this story in the way of an excuse for the dignified title which I chose to head this column. That is because the little secrets and lessons which I have learned and would share with you do not form an orderly and coherent story.

—o—

I was at my private haunt earlier than usual this morning. As I gazed into the crystal of the pool, dawn appeared.

It spoke to me a prayer, old but always new, telling me to look well to this day; that it was life! The very life of life! That in its short course lay all the truths and realities of my existence; the bliss of growth, the glory of action, the splendor of beauty. Yesterday is already a dream, and tomorrow is but a vision as yet. It reminded me that today well-spent would make even yesterday a dream of happiness; and that tomorrow is still a vision of hope.

—o—

On January the 14th we shall turn back the pages of time and stop only when we get to that part of the book where page after page displaces cruel, cold realism with delightful entertaining romanticism. But what should make it the more welcome to us, is the fact that it will be purely Lithuanian romance. How our chest should expand! and our pulse beat more rapidly! We too have an era of romance in our past equally on par with that of the mightiest of nations.

"Birutė" will be presented on that date. It will represent a true incident which ocurred in the history of our people; and is now robed in the emerald and satin garments of romance. How proud we should feel! If we could only bring other equally beautiful and interesting bits of romance to the stage. There is an abundance of material and I'm sure that we have the artists capable of the task.

Producing this operetta incurred no small cost financially. There were enough true sons of Lithuania who attended to that matter. Staging the play also requires sacrifice, in time and energy. Here again our group can boast of having the "real stuff". And it's none other that the never-tiring, resourceful Mr. Vincas Greicius. Those taking the leading roles have already earned our respect and even admiration.

Dirva's New Year's Program

Dirva celebrated the old and the new year Sunday, December 31st, at the Lithuanian Hall by honoring the oldest people and the oldest residents of Cleveland.

Long before the evening entertainment began, the hall was thronged and every available seat occupied. The program consisted of local talent composed of the younger set, and guest entertainers from the neighboring cities of Akron and Youngstown. Lithuanian folk songs and comic skits were featured, followed by the introduction of over twenty Lithuanian individuals, each one of whom was presented with a rose and given a year's subscription to the "Dirva".

Music of polkas, klumpakojis, and suktinis, furnished by Joe Luiza's orchestra, followed for the audience and a lavish and tasty banquet for the guests which was contributed by some of the local business men.

The New Year was greeted at 12 o'clock. The hall was in darkness and the clanging of chimes announced the passing of the old and the coming of the New Year. Father Time, with his long white beard and his traditional scythe and glassy instrument through which the sands of time slowly trickle through, wearily entered. He was folllowed by the Pageant of Time in which children depicted the months of the year Little "old man winter" led the parade costumed in snowy tinseled cloak, tinseley be-jeweled crown and crystallized scepter, and ending with good old Santy with his pack of toys and the darling of the even'n Baby New Year with his top notched hat, satched of good cheer and tears as all new babies come to us

And so the older and the newer generation participated in the old and the new year amid good cheer and well-wishing. To them and to the "Dirva"—"Good Luck and Prosperity" throughout the year.

Alvina Baltrukonis.

WEAKENED BY WEEK-ENDS

By PETER SKUKAS

Cleveland, Jan. 11.—Some readers have approached me with the question, asking what relation there is between the heading of this column and the precipitates of your scribe. They take the joy out of life. Really, there is no connection. That is the "beauty" of it. The heading is like a white shirt or a blue tie; it can be worn at any time with any suit and still keep fairly well within the conventional boundries of what the well-dressed man wears. This was the original intention of this column. To write on any subject, however profound, however broad, is the ultimate goal. The goal, I admit, is neither lofty nor ideal. But I do think it is made more interesting by having greater variety. It is like a sudden shock. It thrills one to numbness. After that writing is easy. Get the psychology?

Here goes for another jolt—the psycho-analysis of shining shoes. It may impart a feeling of an untimely jesture. But there's romance in "dem dare" shoe-blackers.

The art of shoe-shining is becoming sadly neglected. Though the machine-age has made no appreciable dent in this profession, it has, never-the-less caused a greater indentation in the pockets of the customers. Using the same advertising psychology that some tooth paste manufacturers employ I follow their advice and see my bootblack twice a year. It pays, and prevents, not only rapid deterioration, but reduces the amount of great muscular energy required for the process at home.

To be sure, not all are affected by the latter.. We, I hope, are not all "luggers". In order to analyze the minute details correctly, I timed the periord required for a shine. It was three minutes. Remember, the shoes were mine and so was the watch. And it's not a dollar one either. Two-fifty! Allowing sixty cents an hour, "NRA" and this profession of skilled artisans demand, that gives the tradesman exactly three cents for his labor by a few manipulations of my dusty slide-rule, out of the original dime. But to be scientific, where is the recompense for his material, (he used plenty on mine) his overhead and his depreciation on brushes and rags. It is therefore evident that the margin of profit is small compared to other quasi-necessities of life. He even went so far as unleashing my lace and straighten my tongues. Tongue straightening ought to be a good racket with so many crooked bankers walking the highways and byways without the custody of the silver tongued, smooth-shaven and immortal-smiled, princely sheriff.

Next to me sat an impervious looking gentleman. He was reading the "Liberty" magazine. There are still some "liberties" around, even though they say President Roosevelt is practicaly a dictator. Being only human, I peered over to see what he was reading. This was it: "Can Congress Raise Hell"? Of course not! The easiest thing to do in the world is to raise taxes "to raise more taxes", so how could they ever think of attempting to raise hell. Anyway, there are to many people raising hell on the world. Usurpation by congress will not be tolerated. Let that dirty job to our clerics who have the professional training and equipment for such stupendous projects. I object. Congress should not seize their jobs for political patronage." That is one reason for the depression. It may not be a good one at that, but it will serve the case.

When the man next to me mildly objected to my inquisitiveness, I stepped off the boot-black's pedestal and went about my daily snores, pardon, it was chores.

(Uncopyrighted)

JUST RAMBLING ALONG

By "CHIP" U. C.

It sure feels "good" to have an honorary degree lugging after my name. And how it does.

Why! this degree has been presented to me by the Saturday nite court with the "sincere" wishes udge. This de-'f the presiding gree, I'm proud to say, is only good in Cleveland and all points up and down. Wherever it points it still holds good.

This degree carries the meaning of "undesirable character" U.C. Oh! and how "proud" I am.

—o—

Now that I have my degree, I'll try my hand at a little poetry,—if you want to call it that. The name of this one will be, "The Bride's Companion or Hymn".

Can-opener, 'tis of thee,
Friend in emergency,
Of thee we sing.
When burnt brown is the steak
And sinks the ten pound cake,
You save a tummy ache,
Oh, kitchen king!

Oh! I beg your pardon that was one of my songs.

—o—

A man may be dumb, but he's never lonesome with a little cash in his pocket. Catch on girls?

—o—

Boys, never shut your mouth, unless you are dead sure you're going to hit the mark. That goes for you girls too.

Take this advice from your professor, U.C.

—o—

A barker in front of the Lowe's State, reminds me of a chicken—yes, a chicken. A chicken always cackles after laying eggs. But he always cackling for some one to lay some money down or lay a brick between his eyes.

Try laying a brick sometimes between his eyes. Just a little advice or a hint to you.

—o—

"Capitalism" at its worst—big "I" and little "u".

Ofiso telefonas
ENdicott 1378
Namų
CLearwater 1951-J
DR. A. J. KAZLAUCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6902 Superior Ave.
Valandos: 1—3 ir 7—8 p. p.

Staging of Birute

Sunday, January 14th, marks the day that Mikas Petrauskas' operetta, "Birute," will be staged under the supervision of Vincent P. Grecius at the Lithuanian Hall at 5 o'clock.

Clevelanders can take pride that they have donated generously toward the publishing of the operetta in 1928. "Birute" was first staged in Vilna in 1906 and for the first time Kipras, brother of Mikas Petrauskas, sang. Since that time he has achieved success as a tenor in Russian grand opera and is today one of the chief lights of the Lithuanian State Opera.

Briefly, "Birute" is the story of a young "vaidilute". On the day that she is to be consecrated, the son of the reigning Grand Duke, Keistutis by name, met and wooed her. Her refusal led him to abduct her. As a result the priests in their anger prophesied that with their children the glory of Lithuania would end. After her husband's death, Birute retured to Palanga to live and die. Their son, Vytautas, was christianized but they remained to the end true to their pagan traditions.

It is through presentation as this that national feeling is kept alive in the hearts of the people. The members of the cast have co-operated splendidly with Mr. Grecius and sacrificed liberally their time and energy to make "Birute" a success. Let's all show our appreciation of their honest true efforts by giving our whole-hearted support.

Tickets are $1.00, 75c and 50c. Children 25c. Admission for dancing, which is offered as an added attraction, will be 25c per person

Helen J. Baltrukonis.

If you need some sort of a thermometer for your home use, or otherwise, Buy Now! They are always lower in the winter than in the summer.

★HEALTH★

By Dr. JOHN J. KAMESIS

PNEUMONIA

Pneumonia, at present, is considered as one of, if not the most serious of acute infections which the physician has to deal with. As a cause of death, it even surpasses tuberculosis—that is among the acute infectious diseases. It makes a sudden attack and kills quickly.

Usually, it occurs in isolated areas here and there. We then speak of it as an endemic. But it also appears frequently in epidemic form, when great numbers of people are sick at one time, and in such instances it has become one of the most threatening of all diseases.

Before saying anything of prevention and treatment of pneumonia I would like to say a word about the cause and course of pneumonia. Pneumonia is an inflammation of the lungs and it includes lobar pneumonia as well as other forms of pneumonia which are not so typical and bronchopneumonia.

Acute lobar pneumonia is caused by an organism called the pneumoccus and usually runs a rapid course. But bronchopneumonia and the various pneumonias which follow other contagious diseases are due to an infecting organism called Streptococcus. This type of pneumonia causes blood poisoning commonly and is always to be dreaded.

Bacteria, however, is only the light which sets the gunpowder off. Let us look at the gunpowder itself. It is a known fact that many of us are carriers; that is, we have the infecting organism in our noses or throats but our health is such that we need have no fear of pneumonia. But when our resistance to disease is lowered by poor health we are good candidates for pneumonia. Among the causes which produce such a predisposing poor health or field in which our small enemies, the pneumococci, are able to make a successful attack are: infections in the teeth and tonsils; infection of the nose; severe chilling, acute colds which have been neglected; carries, as just stated; bronchitis; poor care after operations; and frequent excessive use of alcohol (at present still known as "hootch").

Pneumonia in old people, known as servile pneumonia, presents a different picture from that found at younger ages; in fact it may be looked upon as a natural termination of old age. It is usually of a slow going type and is always serious. In these cases there is a weakness of circulation, which is a constant finding, and which obviously makes the condition the more serious.

When we consider pneumonia generally, we find that although pneumonia is considered a self limited disease, that is, a disease which tends to recovery of itself, it can hardly be said to be true. Anyone who has seen a reasonable number of pneumonia cases will agree that it isn't so. There is the active or "strong" type of pneumonia with a large part of the lungs involved which does tend to recovery but is not now so frequent.

Then there is the weak type, or asthenic, with a low temperature and without much tendency to recovery. We speak of "crisis" or the destruction of the pneumococci in the lungs and the blood. This is brought about by our blood and tissue defenses; and we speak of these as lenkocytosis and antibodies in the blood. When these are present in insufficient amount in our bodies we die of toxemia or blood poisoning. When we overcome the infection we recover by "crisis"; and when our body defenses are such that the infection is destroyed only slowly then we recover by "lysis". The second form of recovery is the one we see most frequently.

If we keep in mind what has been said of the causes of pneumonia a great deal may be done in the way of its prevention. Frequent medical examinations will help to detect carriers. Safeguarding against exposure, and colds; and seeking aid for any lingering chest trouble such as a cough or bronchitis, should be matters of personal attention. Above all, alcohol should be used in moderate quantities, if at all. Pneumonia is considered a communicable disease, and therefore we should take care either not to visit people who are sick with pneumonia or take every precaution not to get in contact with such a person. Recently a vaccine has been prepared which when given in sufficient amounts confers immunity against the pneumonia caused by the pneumosoceus organism. This vaccine has proved to be of some value.

The treatment of pneumonia chiefly depends on the physician although nursing plays an important part. The chief facors are rest in bed, with frequent change of position daily sponging, fresh air, a careful diet; attention to bowels daily, and administering the medicine prescribed by the physician. The prevention of serious complications in pneumonia is far better than their treatment.

There is no specific cure for most cases of pneumonia. The resources of the physician will be taxed to the limit and his judgement put to severe test but an occasional successful outcome in an apparently hopeless case will reward his efforts.

LIETUVOJE

Lietuvos Geležinkeliai

Lietuvos plačiųjų geležinkelių ilgis yra 1,215 klm. ir siaurųjų — 422 klm., išviso 1,637 kilometrų.

Siaurieji geležinkeliai daugiausia buvo pastatyti Vokiečių, karo reikalams; jie keleivių susisiekimui menkai tetinka, nepatogus. Jais daugiausia naudojamasi prekių pervežimui. Norima siauruosius geležinkelius panaikinti.

Šiaulių-Biržų siaurąjį geležinkelį manoma pakeisti plačiuoju ir šią turtingą šiaurės Lietuvos sritį įtraukti į Lietuvos susisiekimo tinklą. Bendrai, siaurieji gelžkeliai yra nuostolingi. Todel rengiamasi čia vietoje traukinių leisti automatricas—vagonus su motorais. Tas atsieis žymiai pigiau negu dabar leidžiami traukiniai ir daug greitesni.

Tokios automatricos norimą leisti ir tuose ruožuose plačiųjų geležinkelių kur del autobusų konkurencijos keleivių važiavimas geležinkeliais yra mažas, kaip pav. Kauno-Alytaus ruože. Viena tokia automatrica jau vaikščioja Šiaulių-Biržų ruože.

Garvežių (lokomotivų) Lietuvoje yra 162; iš jų 37 keleiviniai, 110 prekinių ir 15 manevriniai.

Plačiųjų geležinkelių keleivinių vagonų yra 317. Prekinių vagonų esama 3,906.

Išviso geležinkeliuose 1932 m. gale buvo 3,960 tarnautojų ir 2,036 darbininkai. 1932 m. Lietuvos gelžkeliais pervežta 2,203,792 keleiviai. "M.R."

AUGINA IR CIKORIJĄ

Pereitą vasarą Lietuvoje pradėta pirmi bandymai cikorijos auginimo ir davė gana gerų rezultatų. Užauginta apie 50 ha cikorijos, kurią perdirbus pagaminta tiktai kelinta dalis musų krašte suvartojamos cikorijos.

Cukrinių runkelių augintojų draugija turi užsimojimų cikorijos auginimą musų krašte išplėsti. Draugija veda derybas su užsienio firmomis pastatyti Lietuvoj mašinas cikorijai perdirbti. Tuo budu numatoma įrengti tokią cikorijos gamybos įmonę kuri pagamintų tiek cikorijos kiek jos suvartojama Lietuvoje. "M.R."

"DIRVOS" AGENTAS

Conn. valstijoje "Dirvos" prenumeratas užrašo žinomas tautininkas Jonas Tareila, kreipkitės prie jo.

Jonas Tareila
826 Bank St. Waterbury, Conn.

K. BLAŽAITIS

"Dirvos" agentas
Užrašo "Dirvą" metams arba pusei metų. Kreipkitės į jį. Antrašas:
209 Chapel Street
NEW HAVEN, CONN.

Lietuvių Taupymo ir Paskolos Banko Depozitorių

Mes mokėsime aukščiausią kainą už jusų bankines knygutes, grynais pinigais. Atneškit savo knygutes pas mus.

Liquidating Finance Corp.
750 Prospect Ave. Room 211 CHerry 7477

NAUDOKITES DABAR!
MUSŲ DIDŽIAUSIU IŠPARDAVIMU
PIRKIT SAVO REIKMENIS DABAR IR TAUPYKIT
Štai tik keletas iš labai pigių ir gerų dalykų kurie reikalingi

Vyriški Geri Marškiniai	69c	Vaikams Marškiniai	39c
Vyriški Union Apatiniai	97c	Vaikams Apmovalai	49c
Vyriškos Geros Kojinės	19c	Vaikams Sveteriai	98c
Vyriški Sveteriai	1.00	Vaikams Union Apatinia	59c
Šilko Šalikai	69c	Vaikams Trumpos keln.	79c

Vyriški Overkotai
specialiai nupiginta iki
$8.95 ir $12.95

Vaikams Overkotai
Mieros 9 iki 16, įvairių spalvų
$4.95

THE KRAMER & REICH CO.
7002 Superior Ave. kampas Giddings Road

ETHYL GASOLINO NAUDOTOJAMS
Jeigu norit Greitesnio Pradėjimo, Jeigu norit Geresnio Įsibėgimo ir Tykaus Motoro Veikimo — prisipildykit sau tanką Naujo žalio ETHYL GASOLINE.

Daugiau Spėkos
Daugiau
Mylių

100% PURE PENNSYLVANIA
PENNZOIL
SAFE LUBRICATION

Gausit visose
Pennzoil
Stotyse

The Columbia Refining Company

DELLA C. JAKUBS
(JAKUBAUSKIENĖ — Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
Lithuanian Funeral Home
Visiems Lietuviams norintiems naudoti musų kambarius leidžiame dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pasirinkimo. Reikale telefonuokit.
6621 Edna Avenue **ENdicott 1763**

Užsirašyk tuojau
"AMERIKOS LIETUVĮ" METAMS ir
Gausi gražiai spalvuotą istorinį
Amerikos Lietuvis yra bepartiviškos krypties savaitinis 8-nių puslapių laikraštis. Prenumeratos kaina Suv. Valstijose $1.50. Usienyje ir Kanadoje $2 metams.
Pageidautume kad ir Tamsta su jų raštais susipažintumei.
Jam bendradarbiauja žymus Amerikos ir Lietuvos rašyt.
"Amerikos Lietuvis"
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

BALTIMORE, MD.

NUSIŠOVĖ. Gruodžio 29 d. revolveriu nusišovė du Lietuviai: B. Mikuta, ateivis Žemaitis, iš amato siuvėjas. Buvo vedęs ir paliko nuliudime žmoną ir vieną dukterį, apie 20 m. amžiaus. Jo saužudystės priežastis nežinoma.

Antras, V. Sakevičius, jaunas čia gimęs ir augęs Lietuvis, taip pat vedęs. Buvo apdraudos kompanijos kolektorius. Ir jo nusižudymo priežastis nežinoma.

RUBSIUVIŲ VARGAI. Rudeninis darbo sezonas pasirodė kaip jaunas mėnulis ir vėl pasibaigė. Dar gerokai prieš Kalėdas darbai taip sumažėjo kad sulaukę švenčių didumoje rubsiuviai buvo be darbo ir todel daugelis Kalėdas šventė neperlinksmiausia. Ne tik kad jau senai buvo be darbo, bet dar ir gamta gerokai pavargino užleisdama šaltį. Šaltis buvo toks smarkus kokio Baltimorėje per Kalėdas nebuvo per paskutinius 16 metų.

VEIKIMAS. Nežiurint kad bedarbė nemielaširdingai siaučia, Lietuvių veikimas čia taip kaip Nemuno vanduo eina savo vaga be didelių sutrukdymų. Musų kunigėlis, kuris savo apetitui neturi ribų, norėdamas pastoti kelią veikimui jo taip vadinamiems bedieviams, užima iškalno visų metų sekmadienius ir šiaip svarbesnes dienas ir kalendoriaus formoj paruošęs išsiuntinėja visiems vietos Lietuviams kviesdamas dalyvauti tik savo parengimuose.

Pažangieji tautininkai Lietuviai nežiurint tokių kunigo barikadų visgi gauna progą pro juos prasimušti su savo veikimu, kaip kada ir gana dikčiai pakenkdami jo darbui.

Nekalbant apie pereitų metų veikimą, užtenka pažymėti kad Lietuvių Salės B-vės taryba nutarė rengti net septynių dienų pramogą, kuri tęsis su pertraukom per dvi savaites, pradedant Kovo 4 d. Prie šio darbo pakvietė visas draugijas ir klubus. Kaip teko nugirsti tai stropiai rengiasi prie veikimo L. A. A. Klubas, L. M. P. Klubas ir L. V. P. Klubas.

VASARIO 16. Nors musų katalikiška srovė kas metas atskirai rengia Vasario 16-tos paminėjimą ir tą dieną renka aukas vien tik savo naudai, B. L. D. taryba taip pat kas metas iškilmingai mini Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves ir renka aukas Vilniaus vadavimo reikalui, nuo ko katalikai jau senai yra užsigryžę. Šymet Taryba taipgi rengiasi iškilmingai minėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves ir toms iškilmėms pagražinti yra pakviesta dainininkė p-lė Mickunaitė iš Philadelphijos. Šymet Nepriklausomybės dienoje aukos bus renkamos Vilniaus vadavimo reikalams ir Dariaus-Girėno paminklo statymo parėmimui. Tikimasi kad Baltimorės Lietuvių visuomenė tą gausiai parems. **Tautininkas.**

LAIKYKIT NAMUOSE ŠVIESĄ PER NAKTĮ

Nors dauguma į šviesą žiuri tik kaipo į reikmenį namų apšvietimui ir pagražinimui, tačiau jos naudingumas ten nesustoja, nes šviesa yra apsaugotoja, užtikrintoja saugos, tiesiog priyatinis policijantas, prirodo Electrical League vedėjai.

Daug yra budų kuriais šviesa gali pasitarnauti saugumui, bet yra keletas labai parastų budų kuriuos rekomenduoja ne tik Lyga bte ir polija ir kiti prasižengimų vengimo viršininkai:

1. Šviesa priešakyje garadžiaus arba arti garadžiaus. Garadžiai be šviesos yra vietos kur tankiai šeimininkus užpuola plėšikai, ir prie to nepatogu įvažiuoti patamse.

2. Šviesa namo užšakalyje, kuri galima laikyti degančia visą naktį. Plėšikai bijo prieiti prie namo kuris apšviestas iš gatvės pusės, bet jie eina iš užpaklinės pusės ir ten niekeno nepastebimi įsilaukia. Taigi kad ir maža šviesa užpaklyje namo juos nubaidys.

3. Šviesa ant priešakinio porčiaus namuose. Daug gyvenamų gatvių yra tamsios. Tokia šviesa atgrąsins norinčius įsilaužti plėšikus.

4. Šviesa namo viduje. Daug namų apiplėšiama kuomet vakare šeimininkai išeina keletui valandų. Jei viduje degs lempa, išrodys kad namie kas nors yra. Taipgi patartina palikti kad ir mažą šviesą viduje degančią per naktį. Tas yra labai pigu ber tikra apsauga nuo plėšikų.

Vieta Atdara kasdien
8803 Superior Avenue
Cleveland, Ohio
The Samson Tonic & Tea Co.
Jau atidarytas ofisas del informacijų apie Medikalius vaistus kaip

Europiška Arbata nuo sekančių negerovių: Vidurių ir Inkstų Gėlimo, Reumatizmo, Nerviškumo, Dusulio, Kataro, Skaudėjimo galvos, Diabeto, Dropsy ir Hay Fever. Valo kraują ir suteikia gerą apetitą. Taipgi: Skystimai nuo niežų ir odos uždegimų, ir daugybės kitų niežų, etc. Jokių niekai ar exzema daugiau nevargins jus po naudojimo šio vaisto kaip nurodyta. Jeigu šis vaistas nepagelbėtų mes noriai grąžinsime pinigus. Pasekmės stebėtinos už mažą kainą.

LINKSMAS VAKARAS
KORTAVIMAS IR ŠOKIAI

Lietuvių namų savininkų organizacija rengia šį smagų vakarą šeštadienį, Sausio 13 d., Lietuvių salėje, 6835 Superior ave. Pradžia 7:30 val. vak. Bus visokių skanių užkandžių ir gėrimų, taipgi kortuotojai gaus geras dovanas, o mylintieji šokius turės gerą progą puikiai pasišokti. Muzikantai bus net iš Šenadorio, grieš gražiausius Lietuviškus šokius, taip kad nei vienas atsilankęs nesigailės.

Tikietai porai 25c., pavieniams vyrams 15c. Kviečia Komisija.

GROTTO CIRKAS

Kad šią žiemą Grotto Cirkas Public Hall Clevelande bus "didžiausias negu kitados kada" užtikrina Wr. C. Schmidt, Al Sirat Grotto sekretorius, kuris tapo askirtas viso cirko direktorium.

Clevelandiečiams tas reiškia kad cirkas bus geriausias kokis tik pasaulyje galima gauti.

Cirkas prasidės trečiadienį, Sausio 24, ir bus du perstatymai kasdien, išskyrus sekmadienį, iki Vasario 3 d.

Šymet įžanga į cirką bus visai maža, taip kad visi galės pasinaudoti.

GAVO

Pinigus Lietuvoje, siųstus per "Dirvą" šios ypatos:

Emilija Bublienė	$10
Marc. Skaisgirienė	$20
Antanas Jankauskas	$10
Antanina Labokienė	$10
Adomas Deimontas	$5
Marijona Tiškienė	$15
"Varpelis"	$5
"Musų Rytojus"	$2.30

Kreipkitės vėl:
"Dirvos" Agentura
6820 Superior av. Cleveland. O

PAJIEŠKAU Marę Virbickaitę, pirmiau gyveno Sheboygan, Wis., o dabar nežinau kur. Prašau ją atsišaukti arba apie ją žinančių pranešti.

Pranė Arbačauskiutė
1749 King ave. Dayton Ohio

PAJIELKAU brolį Kazį Grigą, bus 6 metai kaip nerašo man laiškų ir neduoda atsakymo. Gyveno 42 Warner st., Hudson, Mass. Prašau jo paties atsišaukti ar kas žinantis apie ji pranešti, nes turiu svarbų reikalą.

Mrs. Agnes Jasiunienė
530 Rhodes Ave. Akron, Ohio.

Nuo Peršalimų Krutinėje
Vienas skubus budas sulaužymui peršalimo krutinėje, tai geras išsitrynimas su ANCHOR Pain-Expelleriu visos krutinės ir po to apdengiant krutinę su flaneliniu ar vilnoniu audeklu. Šitokis gydymasis paliuosuoja susikimšimą krutinėje visokių glitumų ir skrėplių.
Neapleiskite peršalimus krutinėje, nes dažnai jie priveda prie pavojingų ligų, kaip plaučių uždegimas, influenza, gripas ir kt. Tuojaus išsitrinkite Pain-Expelleriu. Visose vaistinėse kaina 35c. ir 70c.—skirtingo didumo bonkutės. Tiktai tikrasis turi Inkaro vaisbaženklį.
PAIN-EXPELLER

AR JUS RUPINA

Kokiam dentistui jųs užsitikėsite pavesti taisyti savo dantis? Čionai ant St. Clair avenue, per suvirš 20 metų, mano vardas buvo visiems žinomas kaipo atlikėjo gero ir atsargaus dentisterijos darbo. Mano reputacija subudavota ant PLATES ką Tinka — KARUNOS ką Nešiojasi — UŽPILDYMAI ką Laikosi ir ATSARGUS TRAUKIMAS — UŽ KAINAS KURIAS JUS ĮSGALIT MOKĖTI.
Ar neverta pagalvoti apie tai?
DR. RAY SMITH Dentistas

SPECIALIAI

Malta Jautiena	2 sv.	25c.
Pork Chops	sv.	14c
Pork Roast 7 kaulų	sv.	12c
Veal Chops	sv.	15c
Veal Shoulder Roast	2 sv.	25c
Fresh Hams	sv.	14c
Fresh Pork Sausage	2 sv.	25c
Old Master Coffee and Tea	sv.	27c

VISOKIAI VAISIAI DĖŽĖSE
Rukštųs Kopustai ir Spare Ribs po 2 sv. 29c
JOE KODRIC
1307 Addison **HE. 3365**
Tik pašaukit Mes Pristatysim

WILKELIS FUNERAL HOME
Licensed Funeral Director
6522 Superior Avenue
NORINTIEMS KAMBARIUS DUODAME VELTUI.
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok musų patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielakumas yra visiems lygus, be tsižvelgimo į kaštus.
Patarnavimas greitas, aukščiausios rušies ir visais atžvilgiais moderniškas.
HEnderson 9292

SUTRAUKA VISO MUSŲ STOVIO
Gruodžio 30, 1933
The Cleveland Trust Company
Randasi ant Euclid Avenue ir East 9th Street ir 59 kitose
Apgyventose Srityse Didžiajam Clevelande ir Aplinkui

Turtas

Pinigai Rankose ir Bankuose	$ 45,723,166.13
United States Government Bondsai ir Certifikatai	18,233.090.27
Miesto, Valstijos ir kiti Bondsai ir Investmentai, kartu Stock Federalio Rezervo Banke, be Rezervo	23,011,772.95
Paskolos, Diskontai ir Išdavimai, be Rezervo	163,667,002.66
Bankiniai Namai ir Kitas Turtas	11,267,586.79
Nuošimčiai ir Suėję Pelnai ir kiti Šaltiniai, kartu Užlaidos Depozitų Apsaugai	4,826,889,85
Kustomerių Atsakomybė ant Kredito Laiškų ir kitų šio Banko atlikimų	,231,531.56
VISO	**$266,951,040.21**

Atsakomybė

Capitalo Notos (Atsakomos prieš depozitus ir kitokia atsakomybė)	$15,000,000.00	
Capital Stock	13,800,000.00	
Perviršis ir Nepadalintas Pelnas	6,488,222.81	
		$ 35,288,222.81
Rezervas Taksams, Nuošimčiams, etc.		940,625.95
DEPOZITAI		
Pareikalavimui	$ 81,385,417.44	
Apriboto Laiko	139,699,403.47	
Pinigų Balansas Palikimų ir Korporatų Globos Departmentai (Pref.)	8,458,272.31	
		$229,543,093.22
Kitokia Atsakomybė		947,566.67
Kredito Laiškai ir Globojimai Paimti iš Kostumerių		231,531.56
VISO		**$266,951,040.21**

Member Cleveland Clearing House Association
Federal Reserve System Member
MEMBER TEMPORARY FEDERAL DEPOSIT INSURANCE FUND

laikykit lempą degančią - visą naktį
Tiktai už vieną centą . . . jųs galit turėti apsaugą 25-wattų lempos per 10 valandų.
THE ELECTRICAL LEAGUE

KAS GIRDĖT CLEVELANDE-APIELINKĖSE

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENdicott 4486—Atdara vakarais

STATOMA SCENOJE MIKO PETRAUSKO OPERETĖ "BIRUTĖ"

Šį sekmadienį, Sausio 14 d., Lietuvių Salėje

Komp. Mikas Petrauskas

Trumpas paaiškinimas iš "Birutės" libretto. Turinys:

Aktas I—Birutė, kukli, skaisti Palangos turtingo ukininko Tėvuno vienturtė duktė. Uždangai keliantis, Birutė sėdi po kairei prieš namų angą ir liudi. Liudi todel kad Vokietis Marienburgo valdovas, eidamas per

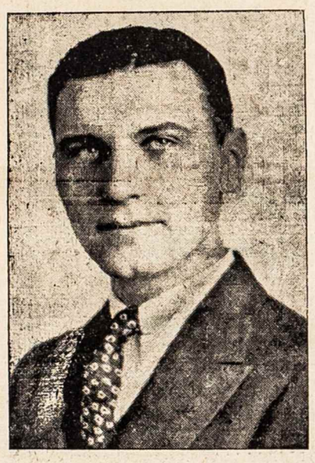

Norbertas Skirbantas — baritonas
Birutės II brolio rolėje.

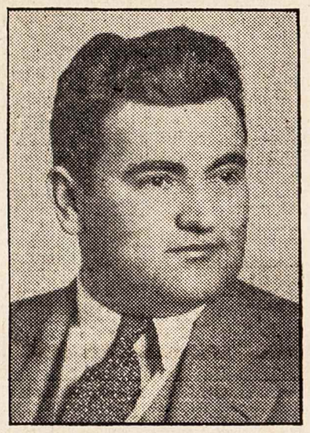

J. W. Bendleris — tenoras
vaidins Birutės I brolio rolę.

žemaitiją, pamatęs Birutę, jos gražumu sužavėtas, siunčia savo brolį Sunšteiną pas Birutės tėvą kad jis leistų Birutę tekėti už Malburgo valdovo Kniprodės. Jis žada daug malonių Lietuvių tautai. Birutei žada skarbus, deimantus, žemčiugus. Bet ir grumoja: sudeginsiąs ir išnaikinsiąs Lietuvą jei Tėvunas neleis dukters geruoju.

Atvyksta pasiuntinis Sunšteinas. Jis kalbina Tėvuną leisti Birutę. Tėvunas svyruoja ir liepia Birutei išreikšti savo nuomonę. Birutė sielvartauja. Ji nenori deimantų nei brangenybių. Jai brangiausia už visus turtus yra tėvynė, už viską mieliausias tėvelio dvarelis.

Pasiuntinis grumoja kad visa tai sunaikins Teutonų galybė. Jis šaukia savo karžygius. Birutė meldžia savo dviejų brolių kad už ją užstotų. Broliai ir Birutė maldauja Palangos piliečių kad apgintų Birutę, kad neleistu jos iš tėvynės.

Piliečiai pasigaili Birutės, užstoja už ją. Vaidylutės kalbina Birutę pasišvęsti dievams, tada Teutonai nedrys jos imti. Birutė nejaučia to pašaukimo, bet jaučia kad jai yra paskirta kitokis likimas.

Tuo tarpu atvyksta aukščiausis Lietuvos krivių krivaitis Lizdeika, kuris, matant kad sunku bus ištrukti iš teutonų galybės, nusprendžia pašvęsti Birutę dievams. Jis iškilmingai pareiškia kad baisu tam kas išdrystų dasilytėti Birutės. Jis paliepia kryžiuočiams gryžti iš kur atėjo ir pasakyti Marienburgo valdovui Kniprodei kad reikalavimas nuskinti vaidilutę nuo jos tėvų žemės, nuo dievų aukuro lyginasi paniekinimui sandaros paties Ordeno Mistro prakilniai prižadėtos. Žmonės prižada neduoti Birutės.

Aktas II—Birutė su lauknešėliais eina pavalgydinti brolelius kviečiapjovėlius. Kalbasi su vaidilutėmis. Ateina senis neregis vaidyla. Birutė kalbasi su juo. Senis skambina kanklėmis dainas, pranašauja Birutės likimą. Jis išpranašauja kad Birutė taps motina galiuno kuris savo tautą išverš iš tamsybės žabangų, sutruškins kryžiuočių galybę.

Čia staiga, gryždamas iš medžioklės, pasirodo ritieris. Jisai pamato Birutę, kuri užžavi jį savo gražumu. Tai Keistutis, žemaičių valdovas. Jisai užkalbina Birutę, bet ji nusigandus ir kartu užkerėta ritierio didinga išvaizda, atsako kad ji yra ne kas kitas kaip tik paprasta Palangos mergaitė...

Tuo tarpu žmonės, vaidelutės ir kriviai skubinasi apvilkti Birutę šventais vaidilutės rubais. Keistutis apreiškia kas jis yra, ir imdamas Birutę į glėbį apgina ją nuo apvilkimo rubais kurių ji nenori, ir kardu rubus užmeta ant ugnies. Tas nugąsdina miniją, nes tai ėjimas prieš dievų valią; žmonės puola ant žemės. Birutė džiaugiasi savo karžygiu, dainuoja garsią Miko Petrausko ariją, "Tai tu mano žvaigždė, tai tu išsvajotas!"

Pabaigoje Keistutis iškilmingai apreiškia Birutę Lietuvos Kunigaikštiene. Krivės nematydami kitokio išėjimo, juos laimina.

Visas veikalas gražus, su dainomis, su muzika, kurį ištisai matysite atsilankę į Lietuvių salę šį sekmadienį, Sausio 14 d., nuo 5 val. vakare, Lietuvių salėje.

Tėvynainis.

PERSEKIOS NEATSARGIUS AUTOMOBILISTUS. 1933 metais automobilistai Clevelande suvažinėjo 215 žmonių.

Šiais metais per pirmas 9 dienas suvažinėjo 7 žmones.

Viešos saugos direktorius atsižvelgdamas į tai paskelbė kad visus neatsargius automobilistus gaudys ir sodins į kalėjimą.

LIET. DEMOKRATŲ KLUBO basketball tymas loš šeštadienio vakare, Sausio 13, nuo 7 val., Grays Armory, prieš St. James tymą. Tą vakarą bus lošimas kitų dvieju žymių tymų — Case prieš Carroll.

Be to, L. D. Klubo basketbolininkai loš penktadienio vak., Sausio 12, Woodland Bathouse, prieš South End Dairies.

Šis tymas dar tik šią žiemą susiorganizavo ir šiose dienose pradeda lošimus. Beveik visi tymo nariai yra gabūs lošikai ir Lietuviai tikisi prasistumti pirmyn.

DARŽELIO SUSIRINKIMAS. Lietuvių Kulturinio Darželio Sąjungos svarbus metinis susirinkimas bus laikomas penktadienio vakare, Sausio 19 d., nuo 7:30 val., Lietuvių salėje. Visi naujii draugijų atstovai prašomi pributi į šį susirinkimą ir užsiregistruoti. Prašomi įsitėmyti susirinkimo dieną ir laiką. Šiame susirinkime bus renkama Darželio Sąjungos valdyba 1934 metams.

Draugijos prašomos priduoti savo atstovams reguliarę mokestį į Darželį, $2 nuo draugijos.

Taipgi Darželio Sąjungoj gali priklausyti pavieniai asmenys ir seni draugijų atstovai, nors jie šiam metui ir nėra išrinkti iš draugijų.

Valdyba.

CLEVELANDE aštuoni bankai jau įvedė depozitorių pinigų apdraudą sulyg federalės valdžios patvarkymo. Sumos iki $2500 visų apsaugotos nuo sunykimo. Vėliau įves apdraudą ir didesnėms sumoms. Tie bankai yra:

Cleveland Trust Co., Central United National Bank, National City Bank, Capital Bank, Continental Bank, Morris Plan Bank, American Savings Bank ir Society for Savings.

BEDARBĖ SUMAŽĖJO. Su pradžia 1934 metu Clevelande 85,000 daugiau darbininkų dirbo negu pradžioje 1933 metų.

1933 m. pradžioje bedarbių buvo suregistruota 175,000, o dabar jų liko apie 90,000.

---

215 UŽMUŠTA AUTOMOBILIŲ NELAIMĖSE. Per 1933 metus Clevelando srityje automobilių nelaimėse užmušta 215 asmenų.

1932 metais tokių nelaimių buvo 218.

JAU RENGIAMASI PRIE Vasario 16-tos. Šymet Lietuvos Nepriklausybės diena, Vasario 16-ta, bus pirmą kartą taip apvaikščiota. Nuskirtu laiku Lietuvių Daržely pas Dr. Jono Basanavičiaus paminklą bus padėta vainikas. Tai bus paminėjimas Dr. Basanavičiaus mirties sukatuvių, nes jis mirė Vasario 16 d. 1927 m. Vilniuje.

Vainikus gali tai iškilmei skirti ir šiaip draugijos.

Vasario 16-tos minėjimo rengimu rupinasi L. K. D. Saryšis su kitomis vietos draugijomis. Geistina butų kad greičiau ir tvarkingiau darbą varytų.

PALAIDOJO MOTINĄ. Sugryžo iš Waterbury, Conn., J. W. Bendleris, kur dalyvavo laidotuvės savo motinos, kuri mirė Sausio 3 d. (Plačiau apie tai ant 2-ro pusl.)

DARIAUS IR GIRĖNO FOTOFRAGIJŲ arba sieninių kalendoriu su jų atvaizdais galima gauti "Dirvoje".

MIRĖ. Sausio 4 d. 2:45 val. po pietų, mirė plačiai žinomas Clevelando gyventojas, Povilas Juknevičius. Paėjo iš Palevenės parapijos, buvo 53 m. amžiaus. Amerikon atvyko 1902 m., čia patapo piliečiu 1911 m. Clevelande buvo gerai žinomas nes užlaikė pieno stotį ir kitus kelis biznius.

Vedęs buvo Julią Butkevičiutę, paliko penki vaikai: Blanche Stakėnienė, Scottville, Mich.; Povilas ir Pranas, Philadelphia, Pa.; Viktorija Krebs, Kalifornijoje, ir Adelę, kurią augina židoniai, Clevelande.

Taipgi liko kitų giminių: Leimonienė Elyrijoje, Šalčienė, Clevelande, taipgi pusseserės: Židonienė ir Dudienė ir tt.

Buvo narys Šv. Jurgio parapijos. Jo žmona mirė jau 1921 metais.

Velionio laidojimu rupinosi p. Jakubauskienė, pas kurią buvo pašarvotas. Palaidotas iš Šv. Jurgio bažnyčios, Kalvarijos kapinėse.

Laidotuvėms buvo atvažiavę iš Philadelphijos sunai Povilas ir Pranas, šis su žmona, kurie po laidotuvių gryžo.

MIRĖ. Sausio 3 d. mirė Jonas Levonas, 82 m. senelis, iš Spring Hollow, Pa. Pereitą rudenį atvažiavo pas žentą Juozą Jokubauską, 935 Rudyard rd., Clevelande, pasiviešėti, ir čia išbuvo visą laiką. Belaukiant naujų metų susirgo ir Sausio 3 d. pasimirė.

Velionis išgyveno šioje šalyje 40 metų; buvo vedęs antrą žmoną. Iš Lietuvos paėjo iš Šunskų val., Mariampolės par. Paliko nuliudime penkis sunus, tris dukteris ir žmoną, taip pat senukę. Visi gyvena Amerikoje. Velionis dar gerai išrodė ir buvo stiprus. Su kitais savo šeimos nariais nesugyveno, tik buvo mielai priimamas ir užlaikomas pas Marijoną ir Juozą Jokubauskus, pas kuriuos ir užbaigė savo gyvenimą, jie ir mirusiam suteikė malonų patarnavimą. Paskutinį patarnavimą velioniui suteikė Collinwoodo klebonas Kun. A. Karužiškis, laidotuvėmis aprirupino graborė Della Jakubauskienė.

A. Dubauskas.

PADĖKA. Išreiškiame širdingą padėką visiems kurie dalyvavo šermenyse ir laidotuvėse musu tėvo Jono Levono: ačiu klebonui Kun. A. Karužiškiui, graborei Jakubauskienei už gražų patarnavimą, ir visiems kitiems.

Marijona ir Juozas Jokubauskai
935 Rudyard rd. Cleve, O.

NAMŲ SAVININKAMS

Taisau ir sudedu furnasus. Dengiu ir taisau stogus ir nuobėgų ryšas.
Darbas geras ir nebrangus.
Home Owners Furnace & Roofing Co.
J. W. GRAFF (Lietuvis)
7313 Myron av. GArf. 9269-R

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS kviečia vietos Lietuvius stoti į narius, nes įstojimas dabar yra dykai vyrams nuo 21 iki 35 metų amž.; nuo 35 iki 45 m. — tik pusė mokesties. Klubas yra pašalpinis, moka $5 į savaitę ligoje, ir po $1 nuo nario pomirtinės.

Klubas gyvuoja jau arti 12 metų, sueigoms turi savo kambarį Lietuvių salėje (užpakalinė ineiga). Susirinkimus laiko antrą kiekvieno mėnesio antradienį.

Kviečia Komisija.

Sutaupysit 20 iki 40%
ant Radio ir Muzikalių Instr. Aukštos rušies muzikos mokykla, 50c privatinės lekcijos.
HOEDL'S MUSIC HOUSE
7412 St. Clair ave.

PARSIDUODA
Gera valgykla, su visais įtaisymais. Geroj Lietuviškoj kolonijoj. Biznis gerai išdirbtas nuo 1925 metų. Kaina prieinama. Kreipkitės tuoj. (4)
6603 WADE PARK AVE.

3 CENTAI
Rašydami "Dirvos" Redakcijai arba Administracijai kokius paklausimus visada įdėkite 3c pašto ženklelį.

NEBUK ŽILAS!
Stebuklingos Gyduolės, kurios Panaikina Žilimą, Plaukų Slinkimą ir Pleiskanas. Šias gyduoles privalėtų turėti kiekvienas kuris žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Kreipkitės neatidėliodami ilgiau. Kaina $2. (4)
JOHN SKINDERIS
Box 54 Universal, Ind.

ROSEDALE Dry Cleaning Co.
C. F. PETRAITIS, Prop.
6702 Superior Ave.,

ISTORIŠKAS PAVEIKSLAS IŠ "DIRVOS" VAKARO GR. 31 D.

Šiame paveiksle matosi Clevelando Lietuvių kolonijos pionieriai — vyrai ir moterys — kurie dalyvavo "Dirvos" surengtame jų pagerbimui vakare Lietuvių salėje Gruodžio 31 d. Jie yra išgyvenę Clevelande arba 40 metų arba yra virš 70 metų amžiaus.

Fotografavo A. J. Naunčikas, kuris ir šią klišą pats savo dirbtuvėje padarė ir padovanojo "Dirvai", tokiu budu prisidėdamas prie musų kolonijos pionierių pagerbimo.

Priešakinėje eilėje sėdi du to vakaro vedėjai ir rengėjai: kairėje Jonas Jarus. dešinėje — "Dirvos" redaktorius K. S. Karpius.

A. J. Naunčikas turi padaręs ir didelių fotografijų šito vaizdo ir kurie nori gali įsigyti atminčiai pas jį (8835 St. Clair ave.) arba "Dirvoje".

MANO 49 M. GYVENIMO CLEVELANDE

Rašo N. F. Martišauskas, Vienas iš Pirmiausių šio miesto Lietuvių Ateivių.

Atvyko Amerikon vienu Laivu su Dr. Jonu Šliupu, bet iš Laivo Išėjus Pasimetė ir Nesusitiko iki šiai Dienai. — Kiti Pirmutiniai Clevelandiečiai.

Nikodemas F. Martišauskas, sunus Baltramiejaus ir Agnieškos Martišauskų, iš Pervazninkų kaimo, Kidulių valsčiaus, Sudargo parapijos, Šakių apsk. (Suvalkijos), gimė 1864 m., Gegužės 22 d., taigi šymet jam sueis 70 metų amžiaus. Jis patiekė "Dirvai" šį aprašymą, kuris apima jo apie 50 metų pragyvenimą Amerikoje, iš kurių apie 49 metus pragyveno Clevelande ir dabar yra vienatinis pirmutinių Clevelando Lietuvių kolonijos pionierių. Šis jo aprašymas yra ilgokas ir tęsis keletą savaičių.

* * *

Skyrius I.

Apleidau tėvynę 25 dieną Balandžio, 1884 metais. Pribuvau į New Yorką Gegužės 16 d. ir tą pačią dieną ukininkas John Tissen paėmė mane pas save į darbą ant Staten Island (salos). Jis valdė veik pusę tos salos. Ant rytojaus pristatė prie darbo daržuose. Graži ir linksma vieta, bet darbas buvo kaip baudžiava. Mokesties davė $7 į mėnesį ir pačiam reikėjo apsiskalbti.

Mes ten patekom trys Lietuviai. Iš tos salos ir kas sekmadienį važiuodavom į New Yorką jieškoti Lietuvių. Nepasisekė susekti jokių, ir tik iš Lietuvos nuo tėvų gavau antrašą vieno Amerikoje gyvenančio, Jono Martišiaus, kuris buvo East Saginaw, Michigan valstijoje.

Liepos 3 d. apleidau Staten Island, išvažiavau pas jį į East Saginaw. Pribuvęs Liepos 4 d. radau tik vietą kur Jonas Martišius buvo, nes jis tą pačią dieną buvo išvažiavęs į St. Paul, Minn. Na tai ir vėl liko tarp svetimtaučių vargti.

Į rudenį susipažinau su kitais Lietuviais. Kada pargryžo J. Martišius su Jonu Vilkutaičiu tada jau buvo linksmiau. Nors laikai buvo ir blogi, taip kaip dabar, bet vis buvo galima gauti nors pragyvenimui užsidirbti kokią porą dolarių į mėnesį.

1885 m. pavasariui atėjus jau buvo linksmiau. Sueidavom sekmadieniais pas tokį Tamą Andriuškevičių, kuris turėjo savo namą. Jonas Vilkutaitis pagriežđavo smuiku, pašokdavom su Lenkėmis merginomis (tada visi buvom jauni, o Lietuviškų merginų nebuvo, tik viena moteris, Andriuškevičienė). Toliau kaip ten buvo per tuos 14 mėnesių nesvarbu. Žengsim greičiau į Clevelandą.

Išvažiavimas į Clevelandą

Liepos mėnesį, 1885 metais, Jonas Martišius išvažiavo į Clevelandą. Budamas siuvėjas iš Lietuvos, jis vis darbą gaudavo.

Su juo kartu dirbo Jonas Vilkutaitis ir nuo pramoko siuvimo amato. Jis be Martišiaus nerimo ir gavęs jo antrašą išvažiavo į Clevelandą. Aš palikau vienas, bet irgi be jų nerimau ir Rugsėjo 28 d. pats atvažiavau pas savo draugus. Bet pribuvęs į tą vietą kur jie turėjo gyventi jų neradau, nes jie buvo persikėlę į Newburgą, Clevelando priemiestį. Truko pora savaičių iki juos susijieškojau. Jiedu dirbo Pullman siuvykloje ant Detroit ave. Abu jau buvo sutrumpinę savo vardus: John Morist ir John Williams. John Morist susikalbėjo Vokiškai ir Angliškai, John Williams taip pat kalbėjo Angliškai. Jis pirmiau buvo buvęs Amerikoje apie tris metus. Aš taipgi pradėjau susižabarioti reikalinguose dalykuose.

Bunant bedarbei (vietiniai darbininkai streikavo veik visuose kampuose) ateidavau pas savo draugus. Tiedu siuvėjai sumanė gundint mane jieškoti Lietuvių Clevelande, nes buvo girdėti kad jų čia randasi. Aš ant to sutikau.

Skyrius II.

Pirm negu pradėsiu kalbėti apie Clevelando Lietuvius noriu paminėti įdomesnius dalykus iš tų laikų Lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Laivu važiuojant susipažinau su Jonu Šliupu. Jis sakė buvęs Amerikoje pirmiau veik tris metus, gryžo atgal. Sakė kalbąs 12 kalbų. Jis buvo ponaitis, važiavo antra klesa, aš trečia. Bet aš kasdien nueidavau pas juos (važiavo su savo draugu), kartu praleidom smagiai laiką, išsigerdavom, ir taip susidraugavom.

Kada privažiavom New Yorko "Kaslegarnę", Šliupas įsakė man nesilikti nuo jo ir eiti kus jis eis. Mes buvom penki draugai iš Sudargo parapijos, na ir tie eina drauge su manim.

Iš laivo einant į "Kaslegarnę" (dar nebuvo Ellis Island kvarantino įsteigta), tvoros buvo pertverta pavidale raidės V. Po tiesei leido tuos kurie turėjo kokius nors antrašus, į New Yorką, o po kairei tuos kurie toliau važiavo arba jokio antrašo neturėjo. Mes taip pat neturėjom jokių antrašų, tik taip sau važiavom į Ameriką laimės jieškoti. Nors sekėm paskui Šliupą, bet užžiurėtojai capt mus ir sulaikė ir paliepė eiti po kairei. Musų vadas Šliupas kaip ėjo taip ir nuėjo savo keliu, ir tiek aš jį temačiau iki šiai dienai. Tiesa, Dr. Šliupas vėliau buvo kelis kartus Clevelande, jis klausė apie mane, bet aš nedrysau su juo susitikti, nes po poros metų įsigyvenimo Amerikoje aš su juo per laiškus nemandagiai susipykau už jo bedieviškus raštus ("Lietuvišką Balsą" ir jo laiškus).

Tulas Tmarauskas New Yorke išleido pirmą Lietuvišką laikraštį, "Unija". Šliupas tą laikraštį nupirko ir davė vardą "Lietuviškas Balsas", leido knygutės formoje. Tą "L. Balsą" skaičiau nuo pirmo numerio iki J. Šliupas persikėlė į Shenandoah, Pa., 1886 m. Tada aš jam prisakiau leidinį sulaikyti, nes pats jaučiausi "dideliu kataliku" ir negalėjau to leidino pakęsti.

1886 m. Juozas Paukštis pradėjo Plymouthe, Pa., leisti "Vienybę Lietuvninkų", katalikiškos pakraipos, kurią redagavo D. T. Bačkauskas. Po kokios poros metų Bačkauskas pasitraukė nuo "V. Lietuvninkų" ir pradėjo leisti savo laikraštį, "Saulę", Mahanoy City, Pa. Tai buvo trečias išeilės Lietuviškas laikraštis Amerikoje. Nežinia kaip jie tada pragyveno, nes Lietuvių dar labai mažai buvo.

Pennsylvanijoje Lietuvių buvo daugiausia ir apie Plymouthą buvo jų centras. Shenandoah mieste jau turėjo pirmą bažnyčią iš pusės su Lenkais. Klebonas buvo Lietuvis, Kun. Abromaitis, ir turėjo prie savęs vienuolį, Zaicą.

Pribuvo iš Lietuvos Kun. Juodišius ir Plymouthe sutvėrė parapiją. Neilgai ten buvęs persikėlė į Brooklyn, N. Y. Jo vieton pribuvo iš Lietuvos Kun. Žebrys. "Vien. Lietuvninkų" paėmė redaguoti klierikas A. Milukas (po tam įsišventino į kunigus).

1887 ar 8 metais į Chicagą pribuvo Kun. Kriaučunas ir ten sutvėrė parapiją. Tata jau buvo girdėti esant 4 Lietuviškos parapijos Amerikoje ir pradėjo tvertis Lietuviškos draugijos.

1886 m. Kun. Burba suorganizavo Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Kun. Žebrys apleidęs Plymouthą išvažiavo į Bostoną ir ten pradėjo leisti ketvirtą laikraštį, "Rytas". Tuo savo leidiniu, Kun. Žilinskui ir Kun. Milukui pritariant, Kun. Žebrys permainė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardą į: Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje.

Kada vėliau atsirado narių kurie nenorėjo prigulėti prie kunigų tvarkomos organizacijos, atsimetė nuo jų pagražindami senąjį vardą, ir taip pasidarė du Susivienijimai.

Toliau jau visiems žinoma Amerikos Lietuvių istorija. Dabar gryšiu į Clevelandą ir imsiuos darbo čia jieškoti Lietuvių.

(Bus daugiau)